Sixth Mediterranean Forest Week

Altıncı Akdeniz Orman Haftası Hazırlık Dosyası
1-5 Nisan 2019

TMMOB ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI • 1954 •

Takdim

Lübnan'da düzenlenecek olan Akdeniz Orman Haftası için hazırlanan bu dosya, Orman Genel Müdürlüğü, ÇEM Genel Müdürlüğü ve diğer kaynaklardan gelen bilgilerin derlenmesi ve değerlendirilmesi suretiyle Orman Mühendisleri Odasınca kaleme alınmıştır.

Türkiye, tarihi, kültürel ve ekonomik bağlarını da dikkate alarak, Akdeniz ile ilgili faaliyetlere her zaman ilgi göstermiştir.

28 Eylül 1538 tarihindeki Preveze savaşından sonra Akdeniz' in bir Türk Gölü haline geldiği, bu sayede, günümüzde göç yollarında hayatını kaybeden binlerce göçmen, etrafında süren karışıklıklar ile anılan bölgenin, bir zamanlar barış, refah ve huzur bölgesi olduğu, Milletimizin ve dünya tarihinin hafızalarında önemli bir yer tutmaktadır.

Ülkemiz ormancılık konusunda da aynı yaklaşımı göstermiş ve bölgesel girişimlere öncülük etmiş, karşılıklı saygıya dayanan şekilde her türlü işbirliğine sıcak bakmıştır. Günümüzde Avrupa Birliği dahil 28 üyesi ile önemli bir girişim olan "FAO Akdeniz Ormancılığı Komitesi-Committee on Mediterranean Forestry Questions/Silva Mediterranea" Başkanlığı uzun yıllar ülkemizce deruhte edilmiştir. Lübnan'da altıncısı organize edilecek olan Akdeniz Orman Haftası fikri ve girişimi Türkiye tarafından başlatılmış ve ilk defa 2010 yılında Antalya'da kutlanmıştır.

Orman Genel Müdürlüğü/ÇEM Genel Müdürlüğü/Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüz gibi kurumlarımız tarafından yürütülen faaliyetlere ilaveten sivil toplum kuruluşları da oldukça etkin şekilde sahada yer almaktadır.

Orman Mühendisleri Odası (OMO) Anayasa'nın 135. Maddesine göre ***"kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu"*** ve ***"kamu tüzel kişiliği"*** vasfına haizdir. "OMO Ana Yönetmeliği" nin 6/f maddesi "ormancılık mesleği alanındaki yenilikleri yaymak amacıyla yurtiçi ve yurtdışı meslek kuruluşları ile işbirliğinde bulunmak…" hükmünü içermektedir.

Her türlü faaliyetinde ülkemizin ve milletimizin önceliklerini esas olan Orman Mühendisleri Odası, mevzuatının verdiği yetki ve görev çerçevesinde, diğer uluslararası faaliyetlerinde olduğu gibi, burada da etkin şekilde yer almaktadır.

Daha önceden planlanmış olmasına rağmen, aniden ortaya çıkan sağlık problemleri nedeniyle bu etkinliğe katılamamış olan Genel Başkanımız Hasan Türkyılmaz adına bu toplantının hayırlara vesile olmasını dilerim.

Ahmet KARA
Orman Mühendisleri Odası II. Başkanı

Takdim....2
Konunun Geçmişi....4
Organizasyon Komitesi....5
Altıncı Akdeniz Haftası Detayları ve Günlük Programlar....6
Toplantı Sonuç Belgesi- Brummana Deklerasyonu....9
Türkiye'den Katılım Gerekçesi....17
Heyet Listesi....18
Orman Mühendisleri Odası Katılım Durumu....19
OMO Heyeti Seyahat Programı....19
Konaklama....20
Orman Mühendisleri Odasına İletilen Görüşme Talepleri ve Program....21
Fransa-Akdeniz Uluslararası Ormancılar Derneği....21
İngiltere-Royal Botanic Gardens, Kew in U.K....26
Amerika-Su Havzası Projesi Yetkilileri ile Görüşme....31
Görev Öncesi Hazırlıkları....32
OGM Tarafından Hazırlanan Bilgi Notu....32
Türkiye Yan Etkinliği Açılış Konuşması İçin Hazırlanan Metin....33
Diğer Bilgi Notları....35
Agadir Deklerasyonu....35
LÜBNAN'la İlgili Bilgi Notları....38
Dışişleri Bakanlığı Bilgi Notu....38
Ormancılıkla İlgili Bilgi Notları....43
Lübnan Büyükelçiliğimiz....60
Büyükelçi HAKAN ÇAKIL' ın Özgeçmişi....61
Büyükelçinin Mesajı....61

Konunun Geçmişi

Birinci Akdeniz Haftası 2010 yılında Orman Genel Müdürlüğü ev sahipliğinde Antalya'da yapılmıştır. Ardından Fransa, Cezayir, İspanya ve 2017 yılında Fas'ta düzenlenmiştir. Ülkemiz bu beş programa da son derece etkin şekilde katılım sağlamıştır.
http://www.gonder.org.tr/?p=5565

Birinci Orman Haftası vesilesi ile şu anda Uluslararası Ormancılık Eğitim Merkezi haline gelen mekânda hatıra ağaçları dikilmiştir. Günümüz itibariyle yer muhafaza edilmekte olup ağaçlar büyümüştür. Aşağıdaki Fotoğraflar 2019 yılı Nisan ayında çekilmiştir.

http://www.medforestweek.org/sites/default/files/1SFM/FM_dec2010_1SFM.pdf

Nisan 2010

Nisan 2019

Altıncı Akdeniz Haftası, **1-5 Nisan 2019** tarihlerinde, Lübnan Tarım Bakanlığının ev sahipliğinde http://www.agriculture.gov.lb/English/aboutus/Pages/default.aspx , Beyrut'ta düzenlenecektir.

Bu toplantı daha önceden belirlenmiş bir "Organizasyon Komitesi" https://www.vi-med.forestweek.org/en/content/joint-organizing-committee tarafından organize edilmekte olup, Ülkemizden Tarım ve Orman Bakanlığı (Orman Genel Müdürlüğü) da Organizasyon Komitesinde yer almaktadır.

Organizasyon Komitesi

No	Türkçe Adı	İngilizce Adı	Web Sayfası
1	Akdeniz Model Orman Ağı	Mediterranean Model Forest Network (MMFN)	www.mmfn.info
2	Akdeniz Orman İletişim Ağı	Mediterranean Forest Communicators Network (MFCN)	http://med-forest-communicators.org/
3	Akdeniz Uluslararası Ormancılar Derneği	Association Internationale Forêts Méditerranéennes (AIFM)	https://aifm.org/en
4	Avrupa Orman Enstitüsü Akdeniz Bölgesel Ofisi	European Forest Institute-Mediterranean Regional Office (EFIMED)	www.efi.int/efimed
5	Avrupa Orman Genetik Kaynakları Programı	European forest genetic resources programme (EUFORGEN)	www.euforgen.org/
6	Beyrut Saint Joseph Üniversitesi	Saint Joseph University of Beirut	www.usj.edu.lb/
7	BM FAO	BM FAO	www.fao.org
8	BM Kalkınma Programı Turkiye	UNDP Turkey)	www.tr.undp.org
9	Castilla ve Leon Orman Endüstri ve Servisleri Destekleme Merkezi (Vakfı)	Centro de Servicios y Promoción Forestal y de su Industria de Castilla y León (CESEFOR)	www.cesefor.com
10	Cezayir Orman Genel Müdürlüğü	Ministry of Agriculture and Sustainable Development - Algeria	http://dgf.org.dz/fr
11	Dünya Doğayı Koruma Vakfı-WWF-Akdeniz Programı	World Wildlife Fund Mediterranean Programme (WWF-MedPO)	www.wwf.org.tr/
12	İspanya Tarım Balıkçılık ve Gıda Bakanlığı	Ministry of Agriculture, Fisheries, Food and Environment of Spain (MAPAMA)	www.mapama.gob.es/
13	Lübnan Tarım Bakanlığı	Ministry of Agriculture of Lebanon	www.agriculture.gov.lb
14	Plan Bleu-	Plan Bleu - UNEP-MAP Regional Activity Center	http://planbleu.org/en
15	Türkiye Orman Genel Müdürlüğü	Ministry of Forests and Water Affairs - Turkey	www.ogm.gov.tr
16	Uluslararası Doğa Koruma Birliği-IUCN Akdeniz Bölge Ofisi	International Union for Conservation of Nature (IUCN-Med)	www.iucn.org

Altıncı Akdeniz Haftası Detayları ve Günlük Programlar

Altıncı Orman Haftası **1-5 Nisan 2019** tarihleri arasında Lübnan' ın başkenti Beyrut' un doğu tarafında yer alan Brummana' da düzenlenecektir. Burası Beyrut Havalimanına 20 km mesafededir. Şehir merkezine de aynı mesafededir.

Konferans mekânı burada bulunan "Grand Hills Hotel" dir. www.grandhillshotel.com/

Diğer taraftan Akdeniz Orman Haftası programın genel adıdır. Bu zaman zarfında aynı mekânda;

1. Altıncı Akdeniz Orman Haftası
2. FAO Akdeniz Ormancılığı Komitesi 23. Oturumu (Silva Mediterranea)
3. Med Forum 2019 düzenlenecektir.

Saat	01 Nisan Pazartesi	02 Nisan Salı	03 Nisan Çarşamba	04 Nisan Perşembe	05 Nisan Cuma
09:00	Kayıt	Silva Med 23. Oturumu		Silva Med 23. Oturumu Faaliyetler, Çalışma grupları ve diğer girişimler	Silva Med 23. Oturumu-24. Oturumu Yerinin ve VII Akdeniz Orman Haftası Kapanışı
10:30	**Kahve arası**	**Kahve arası**		**Kahve arası**	**Kahve arası**
11:00	Silva Med 23. Oturumu ve VI Akdeniz Orman Haftası Açılış Töreni	VI Akdeniz Orman Haftası Genel Oturumu *ormanların su, tarım ve şehirlerle bağlantısıyla ilgili durum çalışması	Arazi gezisi (geleneksel öğle yemeği dâhildir) Lübnan Sediri ormanı	VI Akdeniz Orman Haftası Genel Oturumu 4 Sağlanan koşullar: izleme (ne, neden, sinerjiler)	
13:00	**Öğle yemeği**	**Öğle yemeği**		**Öğle yemeği**	
14:30	VI Akdeniz Orman Haftası Genel Oturumu 1. Akdeniz ülkelerinde küresel taahhütler ve NDC'ler konusunda neredeyiz (uygulama durumu)	VI Akdeniz Orman Haftası Genel Oturumu 3 Orman tabanlı çözümler: Odun dışı orman ürünlerinin ekonomi ve katılımcı yaklaşımla bağlantısı		VI Akdeniz Orman Haftası Genel Oturumu 5 İklim finansmanı: mevcut imkânlar (GCF, GEF), PES, NFF – Paris Anlaşması ile ilgili Finansman kuruluşlardaki son gelişmeler	
16:30	Kahve arası	Kahve arası		Kahve arası	
17:00	Yan etkinlikler	Yan etkinlikler	Yerel ürünlerin tadımı	Silva Med 23. Oturumu Üst Düzey Büro Yönetimi Seçimi	
				Gala Yemeği	

Silva Med Toplantısı Gündemi

6.AOH ile birlikte düzenlenecek olan Akdeniz Ormancılık Sorunları Komitesi 23.Oturumuna ilişkin konu başlıkları ve detaylı gündem aşağıda verilmiştir:

1. Yirmi Üçüncü Oturum Gündemi'nin Kabulü
2. Yirmi Üçüncü Oturum Yöneticilerinin ve Raportörlerinin seçimi
3. Yirmi İkinci Oturum Tavsiyelerinin İzlenmesi
4. Çalışma Gruplarının ve diğer ortak inisiyatiflerin Faaliyetleri
5. Silva Mediterranea'ın geleceği
6. Yirmi Dördüncü Oturumun yeri ve tarihleri
7. Diğer İlgili Konular
8. Oturum Raporunun kabülü

Pazartesi 1 Nisan 2019- Theatre (Ana salon)

- 10.50-11.00 FAO temsilcileri tarafından katılımcıların karşılanması
- 11.00-11.10 Akdeniz Ormancılık Sorunları Komitesi Başkanı Mr José Manuel Jaquotot Sáenz de Miera tarafından katılımcıların karşılanması
- 11.10-11.20 Evsahibi ülke tarafından 23.Oturumun açılışı

Salı 2 Nisan 2019 – Cigar Lounge Salonu

- 09.00-09.05 - Madde 1 - Akdeniz Ormancılık Komitesi Yirmi Üçüncü Oturum Gündemi'nin Kabulü
- 09.05-09.10 - Madde 2 - Akdeniz Ormancılık Komitesi Yirmi Üçüncü Oturum Raportörlerinin seçimi
- 09.10-09.20 - Madde 3 - Akdeniz Ormancılık Komitesi Yirmi İkinci Oturum 38 + 1 tavsiyesinin izlenmesi
- 09.20-09.35 Komite stratejisinin tanımlanması
- 09.35-09.50 Komite usül (prosedür) kurallarının gözden geçirilmesi
- 09.50-10.05 Yardımcı organlardaki gözlemcilerin ve koordinatörlerin rolü
- 10.05-10.15 Ulusal odak noktaları ağının canlandırılması
- 10.15-10.30 Akdeniz ülkelerinin sera gazı taahhüdlerini (NDC) yerine getirmede Orman Referans Seviyesi (karbon tutumu açısından) ve AKAKDO'nun (Arazi kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık kaynaklı sera gazı azaltımı) anahtar seçenek olarak değerlendirildiği Brummana Deklarasyonu

Perşembe 4 Nisan Sabah

- 09.00-10.30 - Madde 4 - Çalışma Gruplarının ve diğer ortak inisiyatiflerin Faaliyetleri
- 09.00-09.15 1. Orman Yangınları Çalışma Grubunun 2017-2019 çalışma planı ve ilerleme raporu (İspanya)
- 09.15-09.30 2. Odun Dışı Orman Ürünleri Çalışma Grubunun 2017-2019 çalışma planı ve ilerleme raporu (Portekiz)
- 09.30-09.45 3. Akdeniz Ormanlarının Durumu (değerlendirme raporu) ve

MFW (Akdeniz Ormancılık Haftası) göreve grubunun 2017-2019 çalışma planı ve ilerleme raporu (Fransa)

- 09.45-10.00 4. Orman Gen Kaynakları Çalışma Grubunun 2017-2019 çalışma planı ve ilerleme raporu (İtalya)
- 10.00-10.15 5. Şehir ve Şehir Çevresinde Ormancılık Çalışma Grubunun 2017-2019 çalışma planı ve ilerleme raporu (İtalya)
- 10.15-10.30 6. Akdeniz kurak alanlarında çölleşme ve rehabilitasyon Çalışma Grubunun 2017-2019 çalışma planı ve ilerleme raporu (Türkiye)

Perşembe 4 Nisan Öğleden Sonra– Cigar Lounge Salonu

- 16.45-17.00 - Madde 2 - Akdeniz Ormancılık Komitesi Yirmi Üçüncü Oturum Görevlilerinin seçimi

Cuma 5 Nisan -Cigar Lounge Salonu

- 09.00-09.15 - Madde 4 - Akdeniz Ormancılık Komitesi Ülkelerinin Orman Sağlığı
- 09.15-09.30 Agadir taahhüdünün izlenmesi
- 09.30-09.45 "Akdeniz'de Mavi Ormanları Güçlendiren Genç Girişimciler" proje fikri
- 09.45-10.00 - Madde 5 - Silva Mediterranea'ın geleceği
- 10.00-10.15 - Madde 6 - Yirmi Dördüncü Oturumun yeri ve tarihleri
- 10.15-10.30 - Madde 7 - Diğer İlgili Konular
- 10.30-11.00 - Madde 8 - Oturum Raporunun kabulü

Toplantı Sonuç Belgesi- Brummana Deklerasyonu

BM toplantılarında genel olarak her toplantı sonrası bir deklerasyon yayımlanmakta ve toplantıda görüşülen konular, alınan kararlar belgeli hale getirilmektedir.

Toplantı Lübnan' ın Brummana şehrinde yapılmakta olduğu için bu isimle anılacaktır. Bu toplantı sonunda da "ORMAN VE PEYZAJ RESTORASYON SEÇENEKLERİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İÇİN ULUSAL OLARAK BELİRLENMİŞ KATKILARA ENTEGRASYONU İÇİN ENTEGRASYONU İÇİN BRUMMANA BEYANI-DEKLERASYONU" kabul edilecektir.

Niyet Edilen Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkılar (INDCs) ülkelerin sera gazı salımlarını azaltmak için belirledikleri, ulusal seviyede yürütülecek faaliyetlerin ve projelerin yer aldığı bir politika belgesidir.

Ülkemizde bu süreç Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından koordine edilmektedir. Konuyla ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı web sayfasında aşağıdaki bilgiler yer almaktadır.
http://www.mfa.gov.tr/paris-anlasmasi.tr.mfa

2020 sonrası iklim değişikliği rejiminin çerçevesini oluşturan Paris Anlaşması, 2015 yılında Paris'te düzenlenen BMİDÇS 21. Taraflar Konferansı'nda kabul edilmiştir. Anlaşma, 5 Ekim 2016 itibariyle, küresel sera gazı emisyonlarının %55'ini oluşturan en az 55 tarafın anlaşmayı onaylaması koşulunun karşılanması sonucunda, 4 Kasım 2016 itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Paris Anlaşması'nın, BMİDÇŞ ile karşılaştırıldığında en ayırt edici özelliği, tüm ülkelerin katkılarına dayanacak bir sistem öngörülmüş olmasıdır. Anlaşma, iklim değişikliğiyle mücadelede gelişmiş/gelişmekte olan ülke sınıflandırmasına ve tüm ülkelerin "ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve göreceli kabiliyetler" ilkesi tahtında sorumluluk üstlenmesi anlayışına dayandırılmıştır. Gelişmiş/gelişmekte olan ülke sınıflandırmasının yapılabilmesi için bir kıstas belirlenmemiş; herhangi bir farklılaştırmaya da gidilmemiştir.

Paris Anlaşması, 2020 sonrası süreçte, iklim değişikliği tehlikesine karşı küresel sosyo/ekonomik dayanıklılığın güçlendirilmesini hedeflemektedir. Paris Anlaşması'nın uzun dönemli hedefi, endüstriyelleşme öncesi döneme kıyasen küresel sıcaklık artışının 2°C'nin olabildiğince altında tutulmasıdır. Bu hedef fosil yakıt (petrol, kömür) kullanımının tedricen azaltılarak, yenilenebilir enerjiye yönelinmesini gerektirmektedir.

İklim değişikliği ile mücadele bağlamında Anlaşma, ulusal katkılar, azaltım, uyum, kayıp/zarar, finansman, teknoloji geliştirme ve transferi, kapasite geliştirme, şeffaflık, durum değerlendirmesi konularına ilişkin uygulamam modaliteleri belirlenmek üzere bir çerçeve oluşturmuştur.

Anlaşma, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine maruz kalan ülkelerin uyum ve direnç kabiliyetlerinin artırılması ile sera gazı emisyon azaltım kapasitelerinin yükseltilmesi amacıyla öncelikle gelişmiş ülkelerin, En Az gelişmiş Ülkeler ve Küçük Ada Devletleri başta olmak üzere ihtiyacı olan gelişmekte olan ülkelere finansman, teknoloji transferi ve kapasite geliştirme imkanları sağlamaları öngörmektedir.

Emisyon azaltımı hususunda Anlaşma'da, gelişmiş ülkelerin mutlak emisyon azaltımı hedeflerini sürdürmeleri; gelişmekte olan ülkelerin ise emisyon azaltımı hedeflerini yükselterek farklı milli koşulları uyarınca, zaman içinde tüm sektörleri kapsayacak yeni, artırılmış hedefler benimsemelerini telkin etmektedir.

Bu hedeflerin uygulamaya konulması bağlamında ulusal katkılar, Anlaşma'nın önemli saç ayaklarından birini oluşturmaktadır. Ülkemiz, 20 Eylül 2015 tarihinde 2030 yılı itibariyle gerçekleşmesi öngörülen "Niyet Edilen Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkı" (INDC) beyanını %21'e varan artıştan azaltım olarak açıklamıştır. Bilim dünyasınca yapılan değerlendirmelere göre, bildirilen tüm ulusal katkılar hayata geçirilse dahi, 2°C hedefine ulaşılmada yetersiz kalınacağı ve çabaların arttırılması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Nitekim Paris Anlaşması, Ulusal Katkı Beyanlarını (NDCs) periyodik olarak gözden geçirilmesi ve hedeflerin tedricen yükseltilmesini öngörmektedir.

Ülkemiz, Paris Anlaşması'nı, 22 Nisan 2016 tarihinde New York'ta düzenlenen Yüksek Düzeyli İmza Töreni'nde 175 ülke temsilcisiyle birlikte imzalamış ve Ulusal Beyanımızda Anlaşma'yı gelişmekte olan bir ülke olarak imzaladığımız vurgulanmıştır.

Paris Anlaşması'nın kabulünden 1 yıl geçmeden yürürlüğe giren ilk küresel anlaşmadır.

7-18 Kasım 2016 tarihlerinde Marakeş'te düzenlenen BMİDÇS 22. Taraflar Konferansı, Paris Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi sonrasında gerçekleştirilen ilk taraflar konferansı olması bağlamında, "Eylem Konferansı" olarak adlandırılmıştır.

Marakeş Taraflar Konferansından hemen öncesinde, gelişmiş ülkelerin 100 milyar dolar taahhüdüne ilişkin açıklanan "100 Milyar ABD Doları Yol Haritası"da, finansman bağlamında gelinen noktanın değerlendirilmesi açısından önemlidir.

Toplantı sonucunda, Paris Anlaşması'nın uygulama parametrelerinin en geç 2018 yılında tamamlanması öngörülmüştür. 2017-2020 süreci için "Küresel İklim Eylemi için Marakeş Ortaklığı" başlatılmış ve "İklim ve Sürdürülebilir Kalkınmaya dair Marakeş Eylem Duyurusu" (Marrakech Action Proclamation) kabul edilmiştir.

BMİDÇS 23. Taraflar Konferansı (COP 23) 6-17 Kasım 2017'de Fiji başkanlığı adına Bonn'da yapılacaktır.

Paris Anlaşması'na Giden Süreç

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 2007 yılında yayımlanan 4. Değerlendirme Raporunda küresel ısınmanın tartışmasız bir gerçek olduğu; sera gazı emisyonlarını önemli ölçüde azaltılmasında geç kalınırsa iklim değişikliğinin ağır etkilerinin olacağı ve dolayısıyla küresel emisyonların acilen hızlı bir şekilde azaltılması gerektiği vurgulanmıştır.

Bu çağrı dikkate alınarak 2007 yılında düzenlenen 13. Taraflar Konferansı sonucunda Bali Yol Haritası oluşturulmuş, iklim müzakerelerinde iki paralel süreç başlatılarak, Kyoto Protokolü için 2012 sonrası müzakereler ile 2020 sonrası yeni iklim rejiminin müzakereleri sürecine adım atılmıştır.

Bali yol haritasında, tüm gelişmiş ülkelerin ulusal plan ve programlarına uygun azaltım taahhütleri veya faaliyetleri üstlenmeleri; gelişmekte olan ülkelerin ise teknoloji, finansman ve kapasite geliştirme faaliyetleri ile sağlanan ve desteklenen sürdürülebilir kalkınma hedefleri bağlamında, ulusal programlarına uygun azaltım faaliyetleri (NAMA) üstlenmeleri yer almıştır. 2012 sonrası iklim rejiminin belirlenmesi için ise, ortak vizyon, azaltım, uyum, teknoloji transferi ve finansman konu başlıkları altında müzakeler gerçekleşmiştir.

2009 yılında Kopenhag'da düzenlenen 15. Taraflar Konferansı uluslararası toplumda hayal kırıklığı yaratmış olmasına karşın, konferans sonucunda oluşturulan yasal bağlayıcılığı olmayan "Kopenhag Uzlaşma Metni", müzakerelere yön verecek bir siyasi uzlaşı belgesi olmuştur.

Ek-I ülkelerinin 2020 yılı için sayısallaştırılmış, tüm ekonomiyi kapsayacak şekilde emisyon azaltım hedeflerini uygulamayı taahhüt etmiş, Ek-I Dışı ülkeler ise, azaltım faaliyetlerini (NAMA) uygulayacaklarını ifade edilmişlerdir. Uzlaşma metninde ilk kez Yeşil İklim Fonu (GCF) telaffuz edilmiş; iklim değişikliğiyle mücadelenin en önemli ayağı olarak gelişmekte olan ülkelere sağlanacak finansman desteği çerçevesinde, 2010-2012 dönemi için gelişmekte olan ülkelere 30 milyar dolar, uzun dönemde ise, 2020 itibariyle yıllık 100 milyar dolar finansman yardımı yapılması kararı alınmıştır. Bu fonun büyük bir kısmının ise Yeşil İklim Fonu üzerinden gitmesi gerektiği belirtilmiştir. Kopenhag'da ayrıca İklim Teknoloji Merkezi ve Ağı'nın (CTCN) temelini oluşturan teknoloji mekanizması kurulması kararı alınmıştır.

Bu doğrultuda, 2010 yılında Cancun'da düzenlenen 16. Taraflar Konferansı sonrasında Yeşil İklim Fonu (GCF) ve CTCN'in kurulmasına karar verilmiştir. Finansman hedefi olarak yine Kopenhag uzlaşma metninde geçen kısa vadede 30 milyar dolar, uzun vadede ise 100 milyar dolar zikredilmiştir.

2011 yılında Durban 17. Taraflar Konferansında, 2015 yılında imzalanmak üzere 2020 yılında yürürlüğe girmesi beklenen uluslararası bir anlaşma taslağı hazırlanması için Durban Güçlendirilmiş Eylem Platformu Geçici Çalışma Grubu (ADP) oluşturulmuştur.

2012 yılında düzenlenen Doha Konferansı, Kyoto Protokolü'nün ikinci taahhüt döneminin kabul edilmesinin yanısıra, iklim değişikliğinden en fazla etkilenen küçük ada devletleri ve en az gelişmiş ülkelerinin "iklim değişikliğinin etkilerinden kaynaklanan kayıp ve zararlar" kavramının uluslararası müzakerelere eklenmesi bağlamında önemli bir dönüm noktası olmuştur.

2013 yılı sonunda gerçekleştirilen Varşova 19.Taraflar Konferansı sonucunda, sözleşmeye taraf tüm ülkeler, 2020 yılı sonrası tarafların iklim değişikliği ile mücadele çerçevesinde çabalarını yansıtacak ulusal olarak belirleyecekleri katkılarını 21.Taraflar Toplantısı öncesi 2015 yılı Ekim ayına kadar sunmaya davet edilmiştir.

Varşova sonrası, 2014'de Lima'da gerçekleştirilen 20.Taraflar Konferansında ise ulusal katkıların çerçevesi belirlenmeye çalışılmış, konferans çıktısı olan "İklim Eylemi için Lima Çağrısı" belgesi ekinde, 2015 yılında kabul edilmesi öngörülen yeni anlaşma metninin öğeleri ayrıntılı bir şekilde ortaya konmuştur.

Yeni rejimin üzerinde genel bir mutabakatın oluşması ve IPCC'nin zaman içerisinde giderek daha güçlü bir şekilde ortaya koyduğu veriler doğrultusunda, 30 Kasım-12 Aralık 2015'de düzenlenen BMİDÇS 21. Taraflar Konferansı sonucunda Paris Anlaşması üzerinde uzlaşıya varılmıştır.

联合国粮食及农业组织 | Food and Agriculture Organization of the United Nations | Organisation des Nations Unies pour l'alimentation et l'agriculture | Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединенных Наций | Organización de las Naciones Unidas para la Alimentación y la Agricultura | منظمة الأغذية والزراعة للأمم المتحدة

AFWC/EFC/NEFRC COMMITTEE ON MEDITERRANEAN FORESTRY QUESTIONS – *SILVA MEDITERRANEA*

TWENTY-THIRD SESSION

Brummana, Lebanon, 1 – 5 April 2019

THE BRUMMANA DECLARATION FOR THE INTEGRATION OF FOREST AND LANDSCAPE RESTORATION OPTIONS INTO NATIONALLY DETERMINED CONTRIBUTIONS

Background

1. The 2018 edition of the *State of Mediterranean Forests* highlighted the importance of the climate change question for the Mediterranean region. While the region is a hot spot of climate change, it is also the most vulnerable one to the impact of global warming. The report showed that there is a moderate, but stable overall trend towards increased forest area across the Mediterranean (increase by 0.7 percent per year between 1990 and 2015). At the same time, vast areas of forest are at risk of degradation and desertification as a result of droughts, biodiversity loss, and wildfires following biomass accumulation.

2.

3. The *State of Mediterranean Forests 2018* has shown that Mediterranean forests can significantly contribute to the global agenda, including several targets under the three Rio Conventions, the 2030 Agenda for Sustainable Development and the United Nations Strategic Plan for Forests 2017-2030. Sustainable forest management is consistently prioritized in the national forest policy programmes and statements of Mediterranean countries. The policies of a number of Mediterranean countries reflect pledges for Forest and Landscape Restoration and afforestation. Biodiversity is deeply rooted in forest policies and policy documents throughout the region. However, climate change mitigation and adaptation policies and instruments are still in their initial phase.

This document is printed in limited numbers to minimize the environmental impact of FAO's processes and contribute to climate neutrality. Delegates and observers are kindly requested to bring their copies to meetings and to avoid asking for additional copies. Most FAO meeting documents are available on the Internet at www.fao.org

4. The report also identified Forest and Landscape Restoration as an innovative and particularly relevant forest-based solution to address the drivers of degradation in the Mediterranean region. Forest and Landscape Restoration involves trade-offs between agricultural and forestry production and environmental conservation, ensuring the best possible integration at the landscape level. Implementing and scaling-up Forest and Landscape Restoration to tackle the threats faced by Mediterranean forests requires certain enabling conditions.

İçerik

1. İklim Değişikliği ve Orman ve Arazi Restorasyonu, Akdeniz Ormanları Stratejik Çerçevesi ve 2013 Tlemcen Deklarasyonunda adı geçen öncelikler arasındadır. Tlemcen Deklarasyonu, “Akdeniz ekosistemlerinin ve Akdeniz'deki diğer ormanlık alanların küresel değişimlere karşı dayanıklılığını arttırmak için” “ bozulmuş Akdeniz ormanlık alanlarını restore etmek” çağrısında bulunmuştur.
2. 2030 yılına kadar, gönüllü olarak, Akdeniz bölgesinde 8 milyon hektarlık bozulmuş alanın iyileştirilmesine yönelik Agadir Taahhüdü, Beşinci Akdeniz Orman Haftası'nın üst düzey toplantısında kabul edildi. Agadir Taahhüdü, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi 15, Aichi hedefi 15.3 ve Arazi Bozulumunun Dengelenmesine katkı sağlamaktadır.
3. 6. Akdeniz orman Haftasının üst düzey toplantısında Kabul edilecek Brummana Deklarasyonu, Komite tarafından onaylandıktan sonra, Agadir Taahhüdü ile, Paris Anlaşmasına bağlı Ulusal olarak Belirlenmiş Katkılar aracılığıyla Akdeniz ülkeleri tarafından kabul edilen iklim değişikliğine yönelik taahhütlerin ilişkilendirilmesine hizmet edecektir ve belirlediği öncelikler, Silva Mediterranea Komitesi tarafından kabul edilecek strateji ile tutarlıdır.

Taslak Brummana Deklarasyonu

“Biz, 4 Nisan 2019 tarihinde Lübnan’ın Brummana şehrinde düzenlenecek 6. Akdeniz Orman Haftasının üst düzey katılımcıları, Paris Anlaşması kapsamında Akdeniz’de iklim değişikliğinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum, ve Ulusal olarak Belirlenmiş Katkıların uygulanmasına yönelik 6. Akdeniz Orman Haftasında ortaya konan önemli yönelimleri dikkate almış bulunuyoruz.

Birleşmiş Milletler 2017-2030 Stratejik Orman Planının Küresel Orman Hedefi 1’de belirtildiği gibi iklim değişikliğine atıfta bulunmak için hem ormanların iyileştirilmesine

hem de orman bozulmalarının önlenmesine dikkat çekerek,

Akdeniz ülkelerinin ve Avrupa Birliğinin tüm Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkılarının (NDC' ler) ormanı kilit bir sektör olarak gördüğünü ve birkaç ülkenin iklim değişikliği politikalarını ve bununla ilgili taahhütlerini NDC' lerinde ölçülebilir Sürdürülebilir Orman Yönetimi veya Orman Peyzajı ve Restorasyon önlemleriyle ilişkilendirdiğini belirterek,

Akdeniz ülkeleri tarafından Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesini uygulamak için hazırlanan tüm Ulusal Eylem Programlarının (NAP'lar) açıkça ormanların ormansızlaşma ve arazi bozulumu arasındaki ilişkiye atıfta bulunduğunu ve arazi restorasyonunun Arazi Bozulumunun Dengelenmesi ve toplumun kuraklığa karşı direncinin iyileştirilmesi için temel bir boyut olduğunu belirterek,

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi kapsamında, Akdeniz ülkelerinin Ulusal Biyoçeşitlilik Stratejileri ve Eylem Planlarının (NBSAP) çoğunda orman ve restorasyonun açıkça belirtildiğini kaydederek,,

Çölleşme/kuraklık, biyoçeşitlilik ve iklim değişikliği esnekliği ile ilgili Akdeniz Birliği'nin (UfM) çevre ve iklim değişikliği konusundaki 2014 Bakanlar Deklarasyonu önerilerini, ve Akdeniz bölgesindeki bozulma etkenlerini ele almak için UfM 2020 sonrası çevre ve iklim, aynı zamanda Orman ve Arazi Restorasyonunu kapsayan gündeminin hazırlanmasına yönelik devam eden hazırlık çalışmalarını belirterek,

Orman ve Arazi Restorasyonu ile ilgili bir Akdeniz Bölgesel Girişimine Yönelik Agadir Taahhüdüne dikkat çekerek,

Ziraat, Ormancılık ve Diğer Arazi Kullanımı (AFOLU) sektörüne dayalı iklim değişikliğini ele alma eylemlerine ulusal düzeyde zaten verilen önemi kabul ederek,

Bizler, 6. Akdeniz Orman Haftası üst düzey katılımcıları, AFOLU sektörü kapsamında Akdeniz'de iklim değişikliği meselelerini çözmek için orman temelli çözüm olarak Orman ve Arazi Restorasyonunun önemini kabul ediyoruz ve politik ve Orman ve Arazi Restorasyon seçeneklerinin, Paris Anlaşması kapsamındaki taahhütlerinin bir parçası olarak, Akdeniz ülkelerinin Ulusal olarak Belirlenmiş Katkılarına entegrasyonunu teşvik etmek için ulusal düzeydeki siyasi ve idari makamları teşvik ediyoruz.

Ayrıca, iklim değişikliğinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum, arazi bozulumunun dengelenmesi, kuraklığa hazırlık ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkıda bulunmak amacıyla, orman ekosistemlerinin ve Akdeniz'deki diğer ormanlık alanların yönetiminde yer alan tüm paydaşları, Orman ve Arazi Restorasyonu faaliyetlerini uygulamalarına teşvik ediyoruz.

Bu anlamda,

1. Aşağıda belirtilen amaçlarla Orman ve Arazi Restorasyonu yaklaşımları konusunda bilim topluluğunun desteğiyle bilgi ve deneyim paylaşımının desteklenmesini sürdürmek
   - Restorasyonun maliyet ve faydasını değerlendirmek,
   - Akdeniz ormanlarındaki karbon rezervlerinin nicel katkısını belirlemek ve
   - Uyum kapasiteleriyle birlikte mevcut orman genetik kaynaklarını araştırmak;

2. Paydaşların ve ilgili kuruluşların desteğiyle

   - Kapasite geliştirerek ve Orman ve Arazi Restorasyonu seçeneklerini politika belgelerine yansıtarak iklim değişikliğini ele almak için bu seçenekler konusunda hazırlıkların sağlanmasını ve
   - NDCleri uygulama ve gerçekleştirmede temel çözüm olarak Orman ve Arazi Restorasyonunu bütünleştiren yatırım çerçeveleri hazırlanmasını

   gerektiren Yeşil İklim Fonu da dâhil olmak üzere iklim fonunu seferber etmek;

3. – Küresel orman gösterge setleri ile uyumlu olan ve

   - Arazi Bozulumunun Dengelenmesi hedefleri, biyoçeşitlilik hedefleri, karbon hesaplama ve ormanla ilgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri için raporlama sistemleri ve diğer göstergelerle benzer olan

   Orman ve Arazi Restorasyonu için bir dizi gösterge ve raporlama sistemine Orman İzleme ve Raporlama sistemlerini olabildiğince yaklaştırmak amacıyla birleştirmek

amacıyla tasarlanan eylemler yoluyla ulusal ve politik yetkilileri, ülkelerin taahhütlerinin bir parçası olarak Orman ve Arazi Restorasyonu eylemlerinin çoğaltılmasına, ölçeklendirilmesine ve Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkılara yansıtılmasına olanak sağlayacak koşullar oluşturmaya teşvik ediyoruz.”

Türkiye'den Katılım Gerekçesi

Türkiye, daha doğru ifadesi ile Orman Genel Müdürlüğü "Akdeniz Orman Haftası" nın başlatıcısıdır. Önceki 5 toplantıya etkin şekilde katılım sağlanmıştır.

İkinci toplantı olan "FAO Akdeniz Ormancılığı Komitesi- Silva Mediterranea" da ise her zaman aktif olmuştur. 2012-2017 Dönem Başkanlığı Türkiye tarafından yürütülmüştür. Daha önceki yıllarda da ülkemiz Başkanlık üstlenmiştir. http://www.fao.org/forestry/silva-mediterranea/89588/en/

4 Nisan 2019 Perşembe günü Silva Mediterranea Çalışma Grupları toplantısı yapılacak olup, Türkiye Orman Yangınları, Odun Dışı Orman Ürünleri, Kent Ormancılığı ve Çölleşme çalışma gruplarında yer almaktadır.

Burada yapılacak diğer bir toplantı "MedForum2019" isimli konferanstır. Bu formu "Akdeniz Model Orman Ağı", "Uluslararası Model Orman Ağı" ve "FAO" birlikte düzenlemektedir. Türkiye Yalova ve Burdur-Bucak Model Ormanları ile Akdeniz Model Orman Networküne üyedir.

Dolayısı ile bu haftaya Orman Genel Müdürlüğünün ve Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğünün katılım sağlaması, sürecin devamlılığı, Türkiye' nin başlangıçtan beri yaptığı çalışmalar ve Ülkemizin görünürlüğü açısından önemli olacaktır.

Gerek tarihimizde, gerekse günümüzde Akdeniz Bölgesi ve Ortadoğu ülkemiz için her zaman önemli bir yer tutmuş olup, buna benzer imkânlarının "işbirliği için iyi bir fırsat olacağı" değerlendirilmektedir.

Heyet Listesi

Sıra No	Kurumu	Adı-Soyadı	Görevi	Telefonu	Eposta Adresi
1	**OGM**	**Mustafa Özkaya**	**Genel Müdür Yardımcısı**		
2	Orman Genel Müdürlüğü	Mehmet Koç	Daire Başkanı		
3	Orman Genel Müdürlüğü	Özgür Balcı	Daire Başkanı		
4	Orman Genel Müdürlüğü	Ziyaettin Akbulut	Başmühendis		
5	Orman Genel Müdürlüğü	Mehmet Murat Bilinmiş	Yalova Orman İşletme Müdürü		
6	Orman Genel Müdürlüğü				
7	**ÇEM Genel Müdürlüğü**	**Özlem Yavuz**	**Genel Müdür Yardımcısı**		
8	ÇEM Genel Müdürlüğü	İbrahim Yamaç	Orman Mühendisi		
9	ÇEM Genel Müdürlüğü				
10	Orman Mühendisleri Odası	Ahmet Kara	İkinci Başkan		
11	Orman Mühendisleri Odası	İsmail Belen	Dışilişkiler Danışmanı		
12	Orman Mühendisleri Odası	Yusuf Şahin			
13	Orman Mühendisleri Odası	Eray Özdemir			
14	Öz Orman İş Sendikası	Benül Sözer	Dışilişkiler Danışmanı		
15	GÖNDER/DOST Platformu	Dr. Servet İritaş	GÖNDER Genel Saymanı		
16	GÖNDER/DOST Platformu	Ayhan Çağatay	GÖNDER Üyesi		
17	GÖNDER/DOST Platformu	Umut Adıgüzel	DOST Platformu		
18	GÖNDER/DOST Platformu	Mustafa Çetin	DOST Platformu		
19	GÖNDER/DOST Platformu	Süleyman Çetin	DOST Platformu		
20	UNDP Türkiye				
21	UNDP Türkiye				
22	Refakatçi	Av. Züleyha Belen	İsmail Belen' in Eşi		
23	Refakatçi	Kerem Sözer	Benül Sözer' in Eşi		

Orman Mühendisleri Odası Katılım Durumu

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 16. Maddesine göre kurulmuş Orman Mühendisleri Odası (OMO) Anayasa'nın 135. Maddesine göre "**kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu**" ve "kamu tüzel kişiliği" vasfına haizdir. "OMO Ana Yönetmeliği" nin 6/f maddesi "*ormancılık mesleği alanındaki yenilikleri yaymak amacıyla yurtiçi ve yurtdışı meslek kuruluşları ile işbirliğinde bulunmak…"* hükmünü içermektedir.

Bu çerçevede bu etkinliğe katılım planlanmıştır. İkinci Başkan Ahmet Kara başkanlığında bir heyetle katılım sağlanacaktır.

Orman Mühendisleri Odası, bu etkinliğin ana düzenleyicilerinden birisi olan FAO ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. 11 Mart 2019 tarihinde eğitimlerle ilgili bir işbirliği anlaşması imzalanmıştır.

Organizasyon komitesinin diğer bir üyesi olan Uluslararası Doğa Koruma Birliği-IUCN (International Union for Conservation of Nature) www.iucn.org üyesidir.

3 Aralık 2018 tarihinde Akdeniz Uluslararası Ormancılar Derneği (Association Internationale Forêts Méditerranéennes (AIFM)- https://aifm.org/en ile işbirliği protokolü imzalamıştır.

OMO Heyeti Seyahat Programı

OMO II. Başkanı Ahmet Kara, Yusuf Şahin ve Eray Özdemir aşağıdaki uçuş planına göre seyahat edecektir.

Nereden Nereye	Tarih	Sefer	Kalkış	Varış
Ankara -Istanbul Atatürk	31 Mart	TK2151	15:35	17:00
Istanbul Atatürk-Beyrut Refik Hariri	31 Mart	TK826	18:45	20:40
Beyrut Refik Hariri-Antalya/AYT	06 Nisan	TK1153	10:30	11:45
Antalya/AYT-Ankara Esenboğa/ESB	06 Nisan	TK7027	13:40	14:45

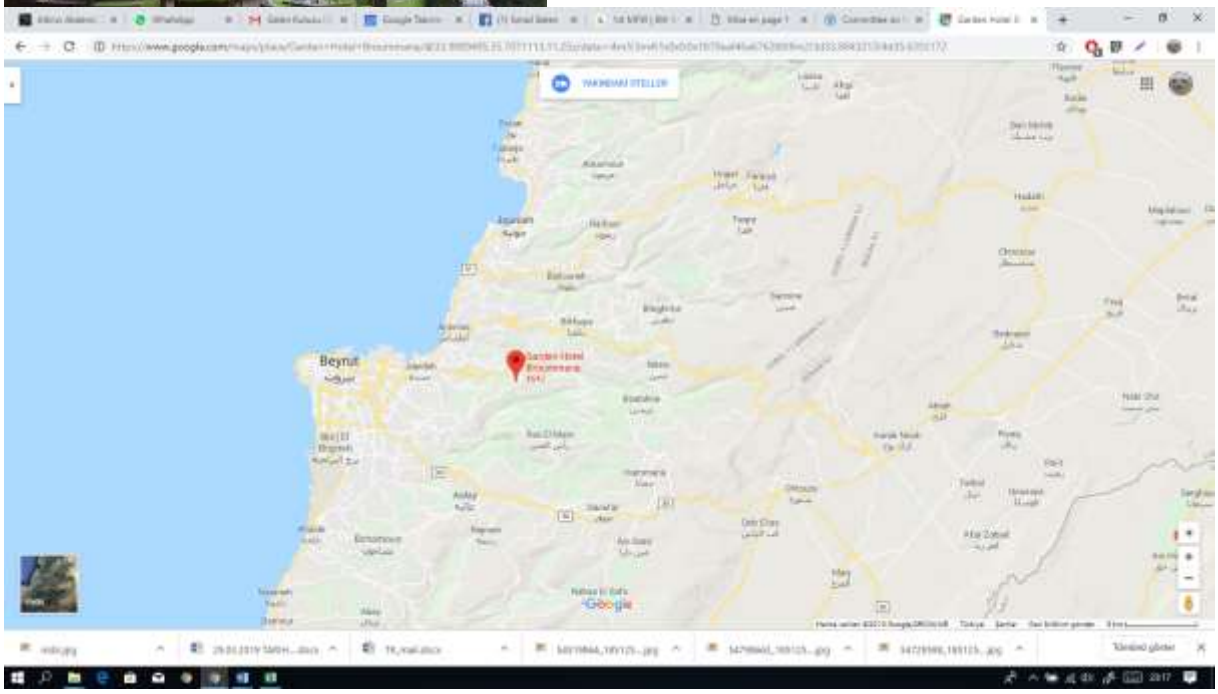
İsmail Belen ve eşi Züleyha Belen ise aşağıdaki gibi seyahat edecektir.

Nereden Nereye	Tarih	Sefer	Kalkış	Varış
Ankara -Istanbul Atatürk	31 Mart	TK2151	15:35	17:00
Istanbul Atatürk-Beyrut Refik Hariri	31 Mart	TK826	18:45	20:40
Beyrut Refik Hariri- Istanbul Atatürk	5 Nisan	TK831	09:15	11:15
Istanbul Atatürk -Ankara Esenboğa/ESB	5 Nisan	TK2154	14:00	15:20

Konaklama

OMO Heyeti, Orman Genel Müdürlüğü heyeti ile birlikte Garden Hotel Broummana'da kalacaktır.

Orman Mühendisleri Odasına İletilen Görüşme Talepleri ve Program

Bu etkinliğin temel sahibi Bakanlık olduğu için Orman Mühendisleri Odasınca ayrı bir program yapılmamıştır.

Ancak bazı görüşme talepleri gelmiş olup, gerek OMO adına, gerekse Orman Genel Müdürlüğü/ÇEM Genel Müdürlüğü tarafından çeşitli görüşmeler yapılacaktır.

Diğer taraftan GÖNDER/DOST Platformu olarak da çeşitli faaliyetler icra edilecektir.

Fransa-Akdeniz Uluslararası Ormancılar Derneği

AIFM Hakkında Genel Bilgi

Orman Mühendisleri Odası olarak **5 Nisan 2019 Cuma** günü Akdeniz Uluslararası Ormancılar Derneği-AIFM (Association Internationale Forêts Méditerranéennes (AIFM)-https://aifm.org/en Genel Kuruluna katılım sağlanacak ve Orman Mühendisleri Odası ile AIFM arasında imzalanan işbirliği anlaşmasına dair sunum yapılacaktır.

AIFM bu bölgedeki en aktif uluslararası STK'lardan birisidir. Akdeniz Orman Haftası FAO ve ev sahibi ülkeler ile birlikte bu dernek tarafından organize edilmektedir. 3 Aralık 2018 tarihinde Orman Mühendisleri Odası ile AIFM arasında "İşbirliği Anlaşması" imzalanmıştır

Mr. Hasan TURKYILMAZ
President of the Chamber of Forest Engineers of Turkey

Dear colleague;
It is pleasure for me to invite you to attend the General Meeting of the International Association for Mediterranean Forests (AIFM) which will be organised April 5th (11H00) at Broummana (Lebanon) during the Sixth Mediterranean Forest Week.
I hope you will be part of the participants in this event.

Best regards

AIFM İle İmzalanan İşbirliği Protokolü-3 Aralık 2018

Orman Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen "2023'e DOĞRU 5. DOĞA VE ORMANCILIK: Sürdürülebilir Kalkınma ve Küresel Orman Hedeflerine Ulaşmada "Kamu-Sivil Toplum-Özel Sektör İşbirliği ve Uluslararası Ortaklıkların Rolü" Uluslararası Sempozyumu 2-5 Aralık 2018 tarihleri arasında Antalya' da yapılmıştır. Buraya kamu kurumları, yerli ve yabancı STK'lar iştirak etmiştir. http://ormuh.org.tr/post/5-doga-sempozyumu

Bu vesile ile 14 yerli ve yabancı sivil toplum kuruluşu ile işbirliği anlaşması imzalanmış olup, bunlardan bir tanesi de "Akdeniz Uluslararası Ormancılar Derneği-AIFM (Association Internationale Forêts Méditerranéennes (AIFM)" dir.

"DECLARATION OF INTENTION- Niyet Beyanı" başlığını taşıyan bu anlaşmayı Orman Mühendisleri Odası adına Genel Başkan Hasan Türkyılmaz, AIFM adına ise Genel Başkan Abdelhamid KHALDI adına Yönetim Kurulu Dr. Nesat ERKAN imzalamıştır.

	DECLARATION OF INTENTION	
The Chamber of Forest Engineers of Turkey		Association Internationale Forêts Méditerranéennes France

Preamble

Forests, which are the common assets of the whole world, are vital for many issues such as the well-being and happiness of humanity, conservation of biodiversity, adaptation to climate change, energy, and water and food security.

Forests are one of the key sectors in achieving the "***2030 Sustainable Development Goals***" adopted by the United Nations General Assembly in 2015.

"***The United Nations Strategic Plan for Forests 2017-2030 (UNSPF)***" and "***The Six Global Forest Goals and 26 Associated Targets ***" adopted in 2017 have set a global road map for forests and forestry in achieving sustainable development goals.

Achieving these goals requires a common understanding and cooperation at national and international level between all sectors, including the public, private sector, academic circles and non-governmental organizations.

In this context, Chamber of Forest Engineers of Turkey and the Association Internationale Forêts Méditerranéennes (AIFM) have signed this Declaration of Intention to cooperate with the principles and procedures set out below.

Article 1: Purpose

The purpose of this Declaration of Intention is to determine the principles and procedures of co-operation.

Article 2: Scope

This "Declaration of Intention" encompasses the matters contained in this text. Additional agreements may be made if the Parties agreed upon them.

Article 3: Issues to be cooperated

The Parties have agreed to cooperate on the following issues.

- Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development
- "The United Nations Strategic Plan for Forests 2017-2030 (UNSPF)" and "The Six Global Forest Goals"
- EU Forest Strategy, Ministerial Commitments of Forest Europe
- Sustainable land management
- Sustainable forest management

- Coordinating activities to increase cooperation between members of the Parties such as student exchange, internship support and job search support,
- Other issues agreed by the Parties

Article 4: Ways of Cooperation

The Parties may cooperate with one or more of the forms listed below.

- To organize events such as joint meetings, workshops, conferences, symposia etc.
- To participate in activities organized by one of the Parties and to represent each other upon request,
- To prepare projects jointly or separately, to be a partner in projects prepared by one of the Parties,
- To submit project proposal jointly to international and regional institutions and organisations such European Commission, the World Bank, the Global Environment Agency (GEF), the European Environment Agency etc..
- To submit project proposal to national agencies of any countries.
- To prepare publication , report and working document in digital media and other platforms together,
- To establish international platforms, to join the existing ones.
- To cooperate with any method not to be written here, to be agreed by the Parties.

Article 5: Responsibilities of the Parties

This Declaration of Intention was prepared and signed within the framework of mutual goodwill. It does not bring any legal or economic responsibility to any of the Parties. Each party is liable to comply with its national legislation and responsibilities.

The Parties undertake the necessary efforts in the framework of the principles of mutual goodwill in order to announce this cooperation and to ensure its continuity.

Article 6: Dispute of the Resolutions

In the event of a dispute within the framework of this Declaration of Intention, a solution will be sought in the framework of mutual goodwill. In case of cooperation within a project or activity, each activity will be dealt with and solved independently.

Article 7: Termination

The Parties may cancel this agreement – without assigning any reason – at any time upon informing the other party in writing.

Article 8: Language

This Declaration of Intention was prepared in English. The Parties may translate and publish in their national languages. In case of dispute, the English text shall prevail.

Article 9: Entry into force

This Declaration of Intention shall enter into force on the date of signature.

This Declaration of Intention is composed of 9 Articles signed in …….

... / ... / .....

The Chamber of Forest Engineers of TURKEY	Association Internationale Forêts Méditerranéennes FRANCE
Hasan TÜRKYILMAZ President	Nesat ERKAN, Administrator With express delegation of AIFM President Abdelhamid KHALDI

Bu niyet beyanı ile taraflar;

"Tüm dünyanın ortak varlığı olan ormanlar insanlığın refahı ve mutluluğu, biyolojik çeşitliliğin korunması, iklim değişikliğine uyum, enerji, su ve gıda güvenliği gibi birçok konuda hayati öneme sahiptir. Ormanlar 2015 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen "2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" ne ulaşmada kilit sektörlerden birisidir.

2017 yılında kabul edilen "Birleşmiş Milletler 2017-2030 Ormanlar Stratejik Planı" ve "Küresel Orman Hedefleri", sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada ormanlar ve ormancılık için küresel seviyede bir yol haritası belirlemiştir.

Bu hedeflere ulaşma, kamu, özel sektör, akademik çevreler, sivil toplum kuruluşları dâhil tüm sektörler arasında ulusal ve uluslararası seviyede ortak anlayış ve işbirliğini gerektirmektedir. Diğer taraftan her seviyede bütün faaliyetlerde kilit rol insandır" düşüncesinden hareketle aşağıda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde işbirliği yapmak üzere bu mutabakat zaptını imzalamışlardır. http://www.gonder.org.tr/wp-content/uploads/2018/12/Fransa-Akdeniz-Ormanc%C4%B1lar-Birli%C4%9Fi.docx

İşbirliği Yapılacak Konular

Taraflar aşağıdaki konularda işbirliği yapmak üzere mutabık kalmışlardır.

a) Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
b) Küresel orman hedefleri
c) Sürdürülebilir arazi yönetimi
d) Sürdürülebilir orman yönetimi

e) Öğrenci takası, staj desteği, iş aranmasına destek gibi tarafların üyeleri arasında işbirliğini artırıcı faaliyetlerin koordine edilmesi,
f) İş yeri güvenliği ve sağlığı,
g) Tarım ve ormancılıkla ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat çalışmalarına müştereken veya ayrı ayrı katkı verilmesi, her tür yolla kamuoyu oluşturulması, uygulamaların yerinde takibi,
h) Üyelerinin kendi nam ve hesabına yürüttükleri faaliyetlere destek olunması,
i) Taraflarca mutabık kalınan diğer hususlar

İşbirliği Yapma Şekilleri
Taraflar aşağıda belirtilen şekillerden biri veya birkaç tanesi yolu ile işbirliği yapabilirler.
a) Ortak toplantılar, çalıştaylar, konferanslar, sempozyumlar, basın açıklamaları vb. etkinlikler düzenlemek
b) Taraflardan biri tarafından düzenlenen etkinliklere iştirak etmek, gerektiğinde birbirini temsil etmek,
c) Müştereken veya ayrı ayrı projeler hazırlamak, taraflardan birisince hazırlanan projelere ortak olmak,
d) Avrupa Komisyonu, Dünya Bankası, Küresel Çevre Ajansı (GEF), Avrupa Çevre Ajansı, Büyükelçilikler vb. uluslararası kuruluşlara ve fonlara beraberce projeler sunmak,
e) Tarım ve Orman Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, KOSGEB gibi ulusal kuruluşlara ve fonlara beraberce proje sunmak, uygulamak,
f) Beraberce dijital ortamda ve diğer platformlarda yayın, rapor, çalışma belgesi hazırlamak,
g) Çeşitli isimler altında ulusal ve uluslararası platformlar, işbirliği ortaklıkları kurmak, kurulanlara ortak olmak,
h) Taraflarca mutabık kalınmak üzere, burada yazılı olmayan herhangi bir konuda ve herhangi bir metotla işbirliği yapmak.

5 Nisan 2019 tarihinde yapılacak AIFM Genel Kurulunda bu işbirliğinin nasıl yapılacağı gözden geçirilecektir.

İngiltere-Royal Botanic Gardens, Kew in U.K

Kew İngiltere' nin Londra şehrinin güneyinde "Kew, Richmond-upon-Thames TW9 3AE, İngiltere" adresinde yer alan bir yerleşim birimidir.

Burada dünyanın en büyük botanik bahçelerinden birisi olan "Kew Royal Botanic Gardens-Kew Kraliyet Botanik Bahçesi " yer almaktadır. https://www.kew.org/ Bu bahçe UNESCO tarafından tescil edilmiştir.

Burası dünyanın bir çok yerinde projeler de hayata geçirmektedir.
https://www.kew.org/science Bunların bir kısmı FAO ile birlikte yapılmaktadır.

Kew yetkililerinden Dr. Paolo CECI 19 Aralık 2018 tarihinde İsmail Belen' e hitaben yazdığı mesajda;

- Silva Mediterranea ile işbirliği anlaşması imzaladıkları,
- Bu çerçevede "conservation and sustainable use of Mediterranean edible plants to conserve the traditional Mediterranean diet- ***Geleneksel Akdeniz Beslenme Sistemini-diyetini korumak için Akdeniz yenilebilir bitkilerinin korunması ve sürdürülebilir kullanımı***" başlığı altında bir proje çalışması yürüttükleri,
- Türkiye' nin bu proje ile ilgilenip ilgilenmediğini sormuştur.

Paolo Ceci <P.Ceci@kew.org>
Ekler
19 Ara 2018 15:06
Alıcı: ben, Tiziana

Dear İsmail,

It has been long time since we last talked, I hope my e-mail finds you well.

I am presently working at the Royal Botanic Gardens, Kew in U.K., where I coordinate conservation research projects in sub-Saharan Africa, including the Great Green Wall pilot project in Burkina Faso, Mali and Niger. As part of my work, I follow up on international collaboration frameworks, in particular with FAO.

Together with a full delegation from Kew Gardens, we attended the World Forum on Urban Forests, held in Mantua, Italy, on 28th November – 1st December, where we organized a side event on the role of botanic gardens and seed banks in greening cities, including in developing countries.

There, we discussed with the top management of FAO's Forestry Department future collaboration in the context of a Memorandum of Understanding, which has been in place since 2013. Such a collaboration includes work under Silva Mediterranea, of which I remember you have been the Chair in the past. In particular, we plan to involve Silva Med

in a project on conservation and sustainable use of Mediterranean edible plants to conserve the traditional Mediterranean diet. So far, Lebanon and Jordan are included in the project, but we are seeking to extend the initiative to North African countries with support from Nabil Assaf, FAO Representative in Algeria. Obviously, Turkey would perfectly fit this framework.

I have attached brief information on the work done by my team in RBG Kew – the Diversity & Livelihoods team. Information on all projects led by the Science Directorate of the organization can be found following this link: https://www.kew.org/science/projects.

Dear İsmail, it would be very nice starting up a new collaboration with you, I always remember the nice experiences in the past and your hospitality the times I visited Turkey. Kindly, let me know if you would be interested in developing joint initiatives with RBG Kew in the course of 2019 on the topics I sketched out above or others in your agenda.

I have copied to this e-mail Dr Tiziana Ulian, who is my supervisor and team leader at RBG Kew.

I would like to take this opportunity to wish you and your family a Merry Christmas and a Happy New Year!

All the very best,

Paolo

Paolo CECI, Ph.D., Africa Projects Coordinator, Royal Botanic Gardens, Kew,
Wellcome Trust Millennium Building

RH17 6TN Wakehurst Place, Ardingly, West Sussex, U.K.

Web site: www.kew.org

E-mail: p.ceci@kew.org

Skype: paolo.ceci

10 Ocak 2019 tarihli mailinde İsmail Belen;
Konunun Orman Genel Müdürlüğü ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü görev alanında olduğu, Orman Mühendisleri Odasının da ortak olarak katılabileceği hususlarına değinmiş, neticede Akdeniz Orman Haftası esnasında konunun görüşülmesi üzerinde mutabık kalınmıştır.

2 Nisan 2019 Salı günü öğleden sonra Kew Botanik Bahçesi Projeler Müdürü Tiziana Ulian ile bir görüşme yapılacak olup, buraya Orman Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Dairesinden ve Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesinden yetkililerin katılması faydalı olacaktır.
https://www.kew.org/science/our-science/people/tiziana-ulian

İsmail Belen <ismailbelen52@gmail.com>

Alıcı: Özgür, Nihan, Nihat, Paolo, Tiziana

Dear Paolo and Tiziana,
On behalf of my colleagues from Turkey I send my best wishes and greetings from Turkey and sorry to reply you a bit late.

Paolo, it will be my pleasure to work with you, such a wonderful friend and colleague!

Recently I have been working with the General Directorate of Nature Conservation and National Parks.

Regarding your project proposal, that would be very nice to start again. Your proposal fits to three institutes.

- The General Directorate of Forest, you already know. The Department of Non Wood Forest Product deals with that kind of issues.
- The General Directorate of Nature Protection and National Parks has specific interest to "traditional diets"
- FAO Sub regional Office is also working at Mediterranean Region.

Besides these, we have also a strong NGO namely the Chamber of Forest Engineers http://www.gonder.org.tr/?p=7257. Currently I am working with this Chamber as Adviser to the President for international projects. This Chamber has very good relations with FAO and other state organizations. So we can formulate this project proposal with this Chamber.

I made cc to Özgür Balcı from General Direvctorate of Forest and to
Ms. Nihan Yenilmez Arpa working with FAO for that kind of project. I am sure they can lead us to right directions. I am still the focal point for Silva Mediterranea and I will be happy to facilitate your project.

Kind regards.

2 Nisan 2019 Salı günü öğleden sonraki yan etkinliklerine katılım sağlanacaktır.

Paolo Ceci <P.Ceci@kew.org> 19 Ara 2018 Çar 15:06

Alıcı: ben, Tiziana

Dear İsmail,

It has been long time since we last talked, I hope my e-mail finds you well.

I am presently working at the Royal Botanic Gardens, Kew in U.K., where I coordinate conservation research projects in sub-Saharan Africa, including the Great Green Wall pilot project in Burkina Faso, Mali and Niger. As part of my work, I follow up on international collaboration frameworks, in particular with FAO.

Together with a full delegation from Kew Gardens, we attended the World Forum on Urban Forests, held in Mantua, Italy, on 28th November – 1st December, where we organized a side event on the role of botanic gardens and seed banks in greening cities, including in developing countries.

There, we discussed with the top management of FAO's Forestry Department future collaboration in the context of a Memorandum of Understanding, which has been in place since 2013. Such a collaboration includes work under Silva Mediterranea, **of which I remember you have been the Chair in the past**. In particular, we plan to involve Silva Med in a project on conservation and sustainable use of Mediterranean edible plants to conserve the traditional Mediterranean diet. So far, Lebanon and Jordan are included in the project, but we are seeking to extend the initiative to North African countries with support from Nabil Assaf, FAO Representative in Algeria. Obviously, Turkey would perfectly fit this framework.

I have attached brief information on the work done by my team in RBG Kew – the Diversity & Livelihoods team. Information on all projects led by the Science Directorate of the organization can be found following this link: https://www.kew.org/science/projects.

Dear İsmail, it would be very nice starting up a new collaboration with you, I always remember the nice experiences in the past and your hospitality the times I visited Turkey. Kindly, let me know if you would be interested in developing joint initiatives with RBG Kew in the course of 2019 on the topics I sketched out above or others in your agenda.

I have copied to this e-mail Dr Tiziana Ulian, who is my supervisor and team leader at RBG Kew.

I would like to take this opportunity to wish you and your family a Merry Christmas and a Happy New Year!

All the very best,

Amerika-Su Havzası Projesi Yetkilileri ile Görüşme

Bilindiği üzere Orman Genel Müdürlüğü ile Amerika Orman Servisi- USDA FS arasında işbirliği anlaşması bulunmaktadır. Bu "Decleration of Intention" 4 Aralık 2014 tarihinde imzalanmıştır. http://www.carfu.org/?p=391

USDA FS Lübnan'da son derece aktif şekilde çalışmaktadır. Bir çok proje yürütülmektedir.

USDA FS Ortadoğu Sorumlusu Natasha Marwah 21 Mart 2019 tarihli eposta mesajı ile Ürdün' de yürütülen "su havzası koruma" projesinin müdürü Maha Mousa ile görüşülmesi talebini iletmiştir.

İlgili ile irtibata geçilip, OMO veya duruma göre GÖNDER adına görüşülecektir.

Marwah, Natasha -FS — 21 Mart Per 21:58 (9 gün önce)

Alıcı: ben, Maha

Hi Ismail,

I hope you are doing well! It's been a long time – how is your family and how are things in Turkey?

I wanted to introduce you to my colleague, Maha Mousa. Maha is based in Jordan and is the director of a new NGO as well as a USFS-funded project on watershed conservation and community development. She will be attending Mediterranean Forest Week in Lebanon in early April and I was wondering if you are going to be there. If so, I hope you both will have a chance to connect and introduce Maha to partners in the region working on similar programs.

Thanks in advance, Ismail, and safe travels,

Natasha

Natasha Marwah
Africa and Middle East Deputy Regional Coordinator
Forest Service
International Programs, Washington Office
Office of the Chief

Görev Öncesi Hazırlıkları

Ülkemiz bu etkinliğe oldukça hazırlıklı şekilde katılmaktadır. Bu çerçevede Orman Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Özkaya başkanlığında, Orman Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler, Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanı Mehmet Koç koordinatörlüğünde hazırlık toplantıları yapılmış ve ilgili dokümanlar hazırlanmıştır.

OGM Tarafından Hazırlanan Bilgi Notu

1948 yılında kurulan Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO); Birleşmiş Milletlerin gıda, tarım, doğal kaynakların yönetimi konusundaki "ihtisas kuruluşu "dur. FAO'nun altında tarım ve ormancılıkla ilgili "merkezi ve bölgesel komisyonlar" ile "teknik danışma organları" bulunmaktadır.

"Akdeniz Ormancılığı Meseleleri Komitesi"; Avrupa, Afrika ve Yakındoğu Bölgelerinden ülkelerin katılımı ile kurulmuş bir "teknik danışma organı" olup 28 üyesi vardır. Türkiye bu komiteye 1948 yılında üye olmuştur.

Ülkemiz kuruluşundan itibaren bu komitenin en aktif üyelerinden birisi olup, 21 Genel Kuruldan 4'üne ev sahipliği yapmıştır. 2010 yılında ilk "Akdeniz Orman Haftasını" Türkiye'de organize edilmiş ve SILVA MED Genişletilmiş İcra Kurulu toplantısına ev sahipliği yapılmıştır. Yine
2010 yılında İstanbul'da "Akdeniz Ormancılığı İşbirliği Ortaklığı" sürecini başlatılmıştır.

SILVA MED dönem başkanlığı 2011 yılından itibaren 4+1 yıl süre ile Türkiye'ye geçerek, bu komitenin başkanlığı ülkemiz tarafından yapılmıştır. Bu sayede Lübnan, Ürdün, Cezayir, Fas, Tunus, Fransa, İspanya ve İtalya gibi ülkelerle daha yakın çalışma imkânları yakalanmıştır.

6. Akdeniz Ormanları Haftası kutlamaları Lübnan Tarım Bakanlığının ev sahipliğinde 1-5 Nisan 2019 tarihleri arasında Beyrut'ta yapılacaktır. Bu programla eş zamanlı olarak FAO SILVA MED 23. Oturumu ve "Medforum 2019" da düzenlenecektir. Ana teması "ormancılık ve iklim değişikliği" olan bu konferansta; odun dışı orman ürünleri, orman yangınları, orman su ilişkileri, model orman, ormancılıkta iletişim ve biyoçeşitlilik konuları da özellikle işlenecektir. Ayrıca aralarında Orman Genel Müdürlüğü ve Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğünün başkan ve başkan yardımcısı seviyesinde görev aldığı 6 adet SILVA MED çalışma gurubu faaliyet raporları da sunulacaktır.

Bu bağlamda, Lübnan'da düzenlenecek olan 6. Akdeniz Orman Haftasına ülkemiz tarafından etkin bir katılım için Orman Mühendisleri Odası Merkezi yetkilileri ile OGM Dış İlişkiler, Eğitim ve Araştırma Dairesi yetkililerinin bir araya gelerek bir yol haritası belirlemesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Türkiye Yan Etkinliği Açılış Konuşması İçin Hazırlanan Metin

Sixth Mediterranean Forests Week
Opening Speech of Side Event of Turkey (Best Practices of Monitoring and Evaluation Systems Used in Sustainable Land Management in Turkey)
01 April 2019
Mustafa ÖZKAYA
Deputy General Director of General Directorate of Forestry (GDF), Turkey

Ladies and Gentlemen, Distinguished Guests
Dear Colleagues

It is my pleasure to greet you on behalf of the Ministry of Agriculture and Forestry of Turkey. The Mediterranean Forests Week, which was first organized in Turkey in 2010, followed by France in 2011, Algeria in 2013, Spain in 2015, and Morocco 2017 is now organized in another city of the Mediterranean Region, Brummana.

The Mediterranean Forests Week has become a truly active and operative regional initiative.
Side events of The Mediterranean Forests Weeks have been a platform of sharing the lesson learned. "Best Practices of Monitoring and Evaluation Systems Used in Sustainable Land Management in Turkey" side event is the opportunity for sharing experiences of our country on monitoring of sustainable land management.

I would like to congratulate the Organizing Committee and the host country Lebanon for their successful organization of the 6th Mediterranean Forests Week.

I would also like to express my gratitude to all those who contributed to the organization of this event and wish that the 6th Mediterranean Forests Week be fruitful for the people and forestry in Mediterrenean countries.

Thank you.

6.Akdeniz Ormancılık Haftası
Türkiye yan etkinliği (Türkiye'nin Sürdürülebilir Arazi Yönetiminin İzlenmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin İyi Uygulamaları) açılış konuşması
01 Nisan 2019
Mustafa ÖZKAYA (OGM Genel Müdür Yardımcısı)

Bayanlar Baylar,Kıymetli Konuklarımız, Meslektaşlarımız
Sizi Tarım ve Orman Bakanlığımız adına karşılamaktan büyük memnuniyet duymaktayım.
İlk kez 2010 yılında Türkiye tarafından organize edilen Akdeniz Ormancılık Haftasının sonraki durağı 2011 yılında Fransa, 2013 yılında Cezayir, 2015 yılında İspanya, 2017 yılında Fas olmuştur. Şimdi de diğer bir Akdeniz şehri olan Brummana'da organize edilmektedir.

Akdeniz Ormancılık Haftası gerçekten etkin ve bölgesel girişimlerin görüşüldüğü bir hale gelmiştir.

Akdeniz Ormancılık Haftası yan etkinlikleri ise uygulamaya yönelik tecrübelerin paylaşıldığı bir platform haline gelmiştir. "Türkiye'nin Sürdürülebilir Arazi Yönetiminin İzlenmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin İyi Uygulamaları" yan etkinliği ülkemizin Sürdürülebilir Arazi Yönetiminin İzlenmesine ilişkin tecrübelerinin paylaşılması için bir fırsattır.

6. Akdeniz Ormancılık Haftasının başarılı organizasyonu için ev sahibi ülke olan Lübnan'ı ve organizasyon komitesini kutlamak isterim.

Bu yen etkinliğin düzenlenmesinde katkısı olan herkese minnettarlığımı sunarken, 6. Akdeniz Ormancılık Haftası'nın katılımcılar ve Akdeniz ormancılığı açısından verimli geçmesini dilerim.
Teşekkürler.

Diğer Bilgi Notları

Burada kabul edilecek olan Brummana Deklarasyonunun temelinde 2017 yılında Fas' ın Agadir şehrinde yapılan Beşinci Akdeniz Orman Haftasında kabul edilen "Agadir Deklarasyonu" yer almaktadır.

Agadir Deklerasyonu

SILVA MEDITERRANEA - AKDENİZ ORMANCILIK SORUNLARI İLE İLGİLİ AFWC/EFC/NEFC KOMİTESİ 22. OTURUM AGADIR, FAS, 22 MART 2012
Gündemi 4.8. Maddesi
ORMAN VE ARAZİ RESTORASYONU İLE İLGİLİ AKDENİZ BÖLGESEL GİRİŞİMİNE YÖNELİK AGADIR TAAHHÜDÜ
Agadir Taahhüdü

"Biz, 24 Mart 2017 tarihinde Fas'ın Agadir şehrinde düzenlenen 5. Akdeniz Ormancılık Haftası'nın üst düzey katılımcıları olarak, Orman ve Arazi restorasyonu (FLR), Arazi Bozulumunun Dengelenmesi (LDN) ve biyoçeşitlilğin korunmasına ilişkin temel konularla ilgili 5. Akdeniz Orman Haftasında ortaya konan stratejik yönelimleri dikkate almış bulunuyoruz.

Rio Sözleşmesi, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ve Birleşmiş Milletler Orman Forumu (UNFF) çerçevesinde **Akdeniz ülkelerinin küresel taahhütlerinin gerçekleştirilmesine yönelik eylemlerin etkili bir biçimde uygulanması için Orman ve Arazi Restorasyonunun önemli katkılarının dikkate alarak:**

- -İklim değişikliği uyum çalışmalarını vurgulayan ve Paris anlaşmasının tam olarak uygulanmasına yönelik taahhütleri yineleyen COP22'de kabul edilen iklimimiz ve sürdürülebilir kalkınma için Marakeş Beyannamesi'nin yanı sıra Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (UNFCCC) bağlı Paris Anlaşmasında ortaya konan hedeflere ulaşılması
    - Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) tarafından belirlenen LDN hedeflerine ulaşılması,
- -Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (CBD) çerçevesinde kabul edilen 2011-2020 Biyoçeşitlilik Stratejik Planının 5, 7, 14 ve 15. Aichi Hedeflerinin gerçekleştirilmesi,
- 2015 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine (SDG) ulaşmak için FLR faaliyetlerinin işlevsel boyutunu belirterek,
- FLR'nin, Ocak 2017'de UNFF tarafından kabul edilen BM Ormanların 2017-2030 Stratejik Planının küresel hedeflerine doğrudan katkıda bulunduğunu belirterek,
- FLR konusunda ölçülü ulusal taahhütleri teşvik etmeyi amaçlayan uluslararası bir girişim olan Bonn Müzakerelerinin önemini kabul ederek,
- Türkiye'nin Nisan 2016'da UNCCD COP12'ye uygun olarak başlattığı Ankara Girişiminin önemini kabul ederek,

- Orman Arazi Restorasyonu (GPFLR) Küresel Ortaklığı üyelerinin, Akdeniz Bölgesinde Bozulmuş Ekosistemler için Ulusal Restorasyon Hedeflerimizin Uygulanmasında İlgili Ülkelerimizi Desteklemede ortak seferberliğini takdir ederek, ,
- **Orman ve Peyzaj Restorasyonunun ve Çölleşme ile Mücadele çalışmalarımızı arttırmaya yönelik sorunların ülkelerimiz tarafından Tlemcen Deklarasyonu çerçevesinde bölgesel düzeydeki öncelikler olarak kabul edildiğini** vurgulayarak,
- Akdeniz için Bakanlar Deklarasyonları, özellikle 2014 Çevre ve İklim Değişikliği Deklarasyonunun ve ilgili çalışma gruplarının önerilerini ve ilgili bölgesel faaliyetleri dikkate alarak,
- Bonn Müzakerelerinin Sonuçlarını uygulanmasına yönelik çeşitli bölgesel girişimlerin sağladıkları değerleri kabul ederek,
- Akdeniz bölgesindeki FLR ve LDN'nin Sahel'i kapsayan bölgesel girişimler, aynı zamanda Arazi Bozulması ile Mücadele Etmeyi amaçlayan Sahar ve Sahel Büyük Yeşil Duvar Girişimleri ile başarılı işbirliğine tutarlı ve elverişli olduğunu kabul ederek,
- COP 22 sırasında Marakeş'te başlatılan girişimlerin FLR'ye olan önemli katkısını kabul ederek, özellikle:
    - Fas ve Senegal'in önderlik ettiği ve UNCCD'nin desteklediği 3 S Girişimi "Afrika'da Sürdürülebilirlik, İstikrar ve Güvenlik",
    - Bölgesel bir işbirliği ve ortaklık çerçevesi oluşturmayı amaçlayan Fas'ın öncülüğünde "Med-Sahel bölgesindeki ormanların iklim değişikliği bağlamında iyileştirilmiş eylemi" olan AFMS Girişimi,
- Toprağın korunmasının ve toprak bozulmasına karşı mücadelenin önemini ekosistem restorasyonunun temel bir bileşeni olarak kabul ederek, ve FLR ile Küresel İklim Eylem Gündemi kapsamında UNFCCC COP 21'de başlatılan 1000'e 4 Fransız girişimi arasındaki bağı vurgulayarak,
- FLR ile ilgili bölgesel olarak koordine edilmiş işbirliğinin, bu nedenle, Akdeniz ormanlarının bozulmasına ve parçalanmasına engel olmak için acil müdahale edilmesinde önemli olduğuna inanarak,
- Ulusal Ormancılık Programları kapsamında FLR ve LDN'yi teşvik eden faaliyetlere ve / veya Akdeniz bölgesinin farklı ülkelerinde uygulanan ulusal stratejilere ulusal düzeyde halihazırda verilen önemi kabul ederek,
- **24 Mart 2017'de Fas'taki Agadir'de düzenlenen beşinci Akdeniz Orman Haftası'nın üst düzeyi katılımcıları olarak, Akdeniz'in** ulusal düzeydeki siyasi ve idari makamları ve orman ekosistemlerinin ve diğer ormanlık alanların yönetiminde yer alan tüm diğer paydaşları (kamu ve özel yöneticileri ve sivil toplum) ulusal özellikleri ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak FLR ve LDN girişimlerini güçlendirmeye teşvik ediyoruz.

Bu bağlamda, gönüllü olarak, Akdeniz ülkeleri arasında ulusal koşullarını, politikalarını, önceliklerini ve orman koşullarını göz önünde bulundurarak koordineli bir uygulama geliştirilmesini öneriyoruz ve Akdeniz bölgesinde ana aktörlerin çalışmalarını bir merkezde toplamak için FLR ile ilgili bir Bölgesel Akdeniz Girişiminin kurulmasının yararlı buluyoruz.

FLR ile ilgili bu Bölgesel Akdeniz Girişimi, Silva Mediterranea - Akdeniz Ormancılık Meseleleri Komitesi tarafından yürütülecek.
FLR Bölgesel Akdeniz Girişimi, 2030 yılına kadar aşağıdaki hedeflere ulaşmayı amaçlayacaktır:

1. 2030 yılına kadar ulaşılacak gönüllü bir bölgesel hedef belirleyebilmek için **FLR için devam eden ulusal çabaları değerlendirmek.**
Ortak bir hedefin bu değerlendirmesi aşağıdaki objektif kriterlere dayanacaktır:

- Akdeniz'deki büyüyen bir nüfus için çoklu ekosistem ürün ve hizmetlerinin sürdürülebilir bir şekilde sağlanmasına yönelik seçeneklere odaklanarak, bölgelerimizin bozulmasının ve FLR imkânlarının mevcut durumunun daha iyi değerlendirilmesi;
- 2030 yılına kadar ilgili ülkelerde uygulanmakta olan politika belgeleri ile planlanmış olan ulusal çalışmaların ve 2030 yılına kadar 8 milyon hektar bozulmuş orman arazisinin restore edilmesine yönelik diğer çalışmaların nicel bir tahmini;
- Akdeniz şartlarına uyarlanmış bir izleme ve raporlama sisteminin uygulanması yoluyla çalışmalarımızın düzenli olarak doğrulanması.

2. **Orman ve Peyzaj Restorasyonu ve Arazi Bozukluğu Tarafsızlığı konusunda bölgesel işbirliğini,** özellikle kuruluşlar arasında daha iyi koordinasyon sağlanarak ve Silva Mediterranea Komitesinin Akdeniz kuraklık alanlarının çölleşmesi ve restorasyonu ile ilgili çalışma grubunun uzmanlarını seferber ederek ve ayrıca Sahel gibi kurak alanlarda benzer zorluklarla karşı karşıya olan bölgelerle hedeflenen stratejik işbirliklerini geliştirerek **güçlendirmek**

Güçlendirilmiş bölgesel işbirliği özellikle aşağıdaki hedeflere odaklanacaktır:

- UNFCCC COP 22 sırasında Fas tarafından başlatılan AFMS Girişimi kapsamında FLR ile Sahel bölgeye işbirliğini genişletilmesi,
- Akdeniz ormanlarının iklim değişikliğinin azaltılmasına ve adaptasyonuna katkısını değerlendirilmesi ve teşvik edilmesi;
- Bölgesel kuruluşlardan, girişimlerden ve birimlerden tam olarak yararlanarak bölge genelinde birçok ölçekte FLR uygulamasının teşvik edilmesi ve desteklenmesi;
- Toplumun ihtiyaçları ve ulusal politika hedefleri ile tutarlı, uzun vadeli olumlu FLR sonuçlarını destekleyen yönetişim ve yönetim yaklaşımlarının araştırılmasında işbirliği yapılması;
- FAO'nun "Kurak alanlardaki bozulmuş ormanların ve peyzajların yeniden şekillendirilmesi için küresel kurallar - Dayanıklılık ve geçim kaynakları inşa etme" ve LDN hedeflerinin gerçekleştirilmesi için UNCCD Küresel Mekanizması tarafından oluşturulan Yapı Bloklarının yaygınlaştırılmasının ve uygulanmasının teşvik edilmesi;;
- CBD COP 13'te kabul edilen Ekosistem Restorasyonu için Kısa Süreli Eylem Planının yayılmasının ve uygulanmasının teşvik edilmesi;
- Yenilenen orman ekosistemlerinin iklim değişikliğine uzun vadeli bir adaptasyon kapasitesi sağlamak için çeşitlendirilmiş ve yerel olarak uyarlanmış orman genetik kaynaklarına dayanan verimli FLR teknik önerilerin teşvik edilmesi.

3. **FLR çabalarının finansmanı için ortak ve çeşitlendirilmiş bir strateji geliştirmek üzere ilgili paydaşlarla işbirliği yapmak ve** mevcut finansal araçları daha iyi seferber etmek amacıyla **ulusal kapasiteleri güçlendirmek için:**

- FLR ve LDN faaliyetlerine yapılan yatırımların önemini göstermek için iklim finansmanı araçları ve özellikle Yeşil İklim Fonu (GCF) kaynaklarına erişimi desteklemek;
- Yeni LDN Fonlarına uygun bir proje portföyü geliştirmek;
- Özellikle özel paydaşların FLR değer zincirlerinde seferberliğini kolaylaştırmak için kamu-özel ortaklıklarını teşvik etmek;
- Akdeniz bölgesindeki aktörleri, FLR ve LDN finansmanı ile ilgili konularda kapasite geliştirme araçları elde etmeleri için desteklemek.

4. **Akdeniz kapsamında FLR ve LDN çalışmaları için gönüllü bir izleme ve raporlama sistemi oluşturarak ilgili çabalarımızı değerlendirmek.**

- FLR izleme uzmanları tarafından önerilen yaklaşımları, metodolojik araçları ve göstergeleri, ulusal özellikler ve uluslararası süreçlere özgü gereklilikler ışığında kullanmak; restore edilmiş ormanların adaptif (uyarlanabilir) potansiyelinin, geliştirilen standartlarla değerlendirilebilmesini sağlamak;
- Mevcut süreçler içinde geliştirilen yaklaşımları, metodolojik araçları ve gösterge setlerini kullanmak;
- Ormanların bozulması ve parçalanması ile orman restorasyon hedefleri konusunda bölgesel düzeyde toplanan bilgilerin kullanılmasını arttırmak;
- Edinilen deneyimleri pekiştirmek, meslektaşlarla paylaşmak ve en iyi FLR ve LDN izleme uygulamaları konusunda tüm seviyelerde (yerel, bölgesel ve Akdeniz düzeyinde) diyalogların güçlendirilmesine katkıda bulunmak ”

LÜBNAN'la İlgili Bilgi Notları

Dışişleri Bakanlığı Bilgi Notu

Dışişleri Bakanlığınca Lübnan "Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi" altında takip edilmektedir.

T.C. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
English | Français
eVisa
Republic of Turkey
Electronic Visa Application System
www.evisa.gov.tr
In 3 Steps your e-Visa is ready!
Ana Sayfa
Bakanlık
Bakan
Bakan Yardımcıları
Protokol
Konsolosluk
Açıklamalar
Kütüphane
İletişim
Ara
Avrupa
Balkanlar
Orta Doğu ve Kuzey Afrika
Güney Kafkasya
Güney Asya
Orta Asya
Sahraaltı Afrika
Kuzey Amerika
Latin Amerika ve Karayipler
Asya - Pasifik
Bakanlığı Takip Edin:
Orta Doğu ve Kuzey Afrika
Orta Doğu ve Kuzey Afrika Ülkeleri İle İlişkiler
Orta Doğu Barış Süreci
BAE
Bahreyn
Cezayir
Fas
Filistin
Irak
İran
İsrail
Katar
Kuveyt
Libya
Lübnan

Ülke Künyesi

Ülke Künyesi

Lübnan			
Başkent Beyrut	**Nüfus** *6.184.701	**Yüzölçümü** 10.450 km2	
Devlet Başkanı Michel Aoun	**Başbakan** Saad Hariri	**Dışişleri Bakanı** Gebran Bassil	
Konuşulan Diller Arapça ve Fransızca	**Para Birimi** Lübnan Lirası (1 ABD Doları=1507.5 L.L.) (4 Mayıs 2016)	**GSMH** 54,4 milyar Dolar (2015)	

Etnik Yapı

Şii, Sünni, Dürzi, İsmaili, Alevi (Nuseyri), Maruni Katolik, Rum Ortodoks, Rum Katolik, Ermeni Ortodoks, Ermeni Katolik, Süryani Katolik, Süryani Ortodoks, Roman Katolik, Keldani, Asuri, Kıpti, Protestan

Önemli Siyasi Partiler

Gelecek Hareketi (Sünni), Hizbullah (Şii), Özgür Yurtsever Hareket (Maruni), Lübnan Kuvvetleri (Maruni), İlerici Sosyalist Parti (Dürzi), Emel Hareketi (Şii), Taşnak (Ermeni), Hınçak (Ermeni), Ramgavar (Ermeni), Lübnan Demokratik Partisi (Dürzi), Kataib (Maruni)

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

Afrika Arap Kalkınma Bankası (ABEDA), Amerikan Devletleri Örgütü (Gözlemci), Arap Ligi, Arap Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Fonu, Arap Para Fonu, Arap Ortak Pazarı, Bağlantısızlar Hareketi, BM, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı, BMMYK, Birleşmiş Milletler Endüstriyel Gelişme Örgütü, Çoktaraflı Yatırım Garanti Ajansı (MIGA), Daimi Arabuluculuk Mahkemesi (PCA), Dünya Sendikalar Federasyonu (WFTU), Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü, Dünya Meteoroloji Örgütü, DTÖ (Gözlemci), Dünya Turizm Örgütü, Dünya Posta Birliği, FRANKOFON, G-24, G-77, Gümrük İşbirliği Konseyi, INTERPOL, İslam Kalkınma Bankası, İslam İşbirliği Teşkilatı, KSYÖ, Parlamentolar Arası Birlik, Tarım Ve Gıda Örgütü (FAO), Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü, Uluslararası Ticaret Odası, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi, Uluslararası Kalkınma Birliği, Uluslararası Çalışma Örgütü, Uluslararası Para Fonu, Uluslararası Denizcilik Örgütü, Uluslararası Mobil-Uydu Örgütü, Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu, Uluslararası Finans Kurumu, Uluslararası Standartlar Teşkilâtı, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), UNESCO, UNRWA.

*Kaynak: CIA World Fact Book. Ayrıca, BMMYK'nın verilerine göre bu rakama 2016 yılının Ocak

ayının sonu itibariyle 1.067.785 milyon Suriyeli mülteci de dahildir. 1932 yılından bu yana Lübnan'da resmi nüfus sayımı yapılmamıştır.

Bu Sayfayı Yazdır | Facebook'ta Paylaş

Türkiye Lübnan Siyasi İlişkileri

Türkiye - Lübnan Siyasi İlişkileri

Lübnan iç savaşı ve bölgedeki istikrarsızlıklar nedeniyle, Türkiye ile Lübnan arasındaki ilişkilere hâkim olan durağan seyir, 2000'li yılların başından itibaren değişmiş; Lübnan eski Başbakanı merhum Refik Hariri'nin 2004 yılında ülkemizi ziyaretiyle ivme kazanan ikili ilişkilerimiz, karşılıklı ziyaretlerle günümüze değin güçlenmeye devam etmiştir.

Türkiye'nin 2006 yılında İsrail-Lübnan savaşının ertesinde Lübnan'ın acil onarım ve yeniden imarına sağladığı kapsamlı yardım, 2008 yılında varılan Doha mutabakatının ardından sona eren siyasi krizin çözümünde oynadığı yapıcı rol ve BM Geçici Görev Gücü UNIFIL'e kuvvet katkısı, Başbakan Refik Hariri'ye düzenlenen suikastın aydınlatılması amacıyla BM Güvenlik Konseyi kararı ile kurulan Lübnan Özel Mahkemesi'ne maddi desteklerimiz, Lübnan'ın istikrar ve güvenliği ile toplumsal huzurunun korunması için elinden gelen katkıyı sağlamak konusundaki kararlılığının önemli göstergelerini oluşturmuş, Lübnan kamuoyu ve makamları nezdinde olumlu etkiler yaratmıştır.

2010 yılında vize uygulamasının karşılıklı olarak kaldırılması da, iki ülke halkları arasındaki etkileşimin artırılmasına imkân tanımak suretiyle, Lübnan ile bağlarımızın daha da kuvvetlendirilmesine zemin teşkil etmiştir.

2010 yılı içindeki yoğun temaslar ve karşılıklı üst düzey ziyaretler sırasında birçok önemli anlaşma imzalanmıştır. 10 Haziran 2010 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen 3. Türk-Arap İşbirliği Forumu çerçevesinde yayınlanan bir ortak deklarasyonla, Türkiye, Suriye, Ürdün ve Lübnan arasında Yüksek Düzeyli Dörtlü İşbirliği Konseyi (YDDİK) kurulmuştur. Bu ülkeler arasında malların ve kişilerin serbest dolaşımını öngören bir serbest ticaret alanı oluşturulması amacıyla kurulan YDDİK çerçevesinde, dörtlü iş konseyleri başkanlarının öncülüğünde ticaret ve yatırım işbirliğinin artırılması hedefi ile "Levant İş Forumu" oluşturulmuş ve sözkonusu Forumun sekreteryası 18 Ekim 2011 tarihinde Beyrut'ta faaliyete geçmiştir. Tarafların güçlü ekonomik ve ticari ilişkiler kurma yönündeki kararlılıkları gösteren YDDİK'nın faaliyetleri, Suriye'deki gelişmeler neticesinde durmuştur.

Lübnan'la temaslar ve karşılıklı ziyaretler devam etmektedir.

Bölgedeki olumsuz koşullara rağmen iki ülke arasındaki ticaret 2013 yılında gelişme kaydetmiş, ticaret hacmi 1 milyar ABD Dolarını aşmış, ancak 2014 ve 2015 yıllarında beklenenin altında seyretmiştir. Bununla birlikte, ikili ticaretimizin sahip olduğu esas potansiyelin iki ülkenin menfaatleri doğrultusunda değerlendirilebilmesini teminen, 24 Kasım 2010 tarihinde Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmıştır. Serbest Ticaret Anlaşması'nın ülkemizdeki onay süreci 11 Mart 2013'te tamamlanmıştır. Anlaşmanın

hayata geçirilebilmesi için Lübnan tarafındaki onay sürecinin tamamlanması beklenmektedir.

23 Mart 2012 tarihinde açılan Beyrut Yunus Emre Kültür Merkezi, başta Türkçe olmak üzere, Lübnan'daki Türk ve Türkmen toplumunun kültürel değerlerinin yeniden kazandırılmasına katkı sağlamaktadır.

Türkiye, her zaman olduğu gibi Lübnan'ın istikrarını hedef alan her türlü teşebbüsün karşısında durmaya devam edecektir. Bu bağlamda Türkiye, dost ve kardeş Lübnan halkının birliği ve dirliği ile iç barışın muhafazasına atfettiği önem doğrultusundaki katkılarını sürdürecektir.

Ülkemiz, Lübnan'da konuşlu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü'ne (UNIFIL) deniz görev gücü ile katkıda bulunmaktadır. Lübnan BM Geçici Görev Gücü (UNIFIL) kapsamında Deniz Görev Gücü'nde görev yapan Türk Silahlı Kuvvetler unsurlarının görev süresi, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 8 Temmuz 2015 tarihli ve 1094 sayılı Kararı'yla 5 Eylül 2015 tarihinden itibaren bir yıl daha uzatılmıştır.

Lübnan'ın Siyasi Görünümü

Birçok dinsel ve etnik grubun birarada yaşadığı Lübnan'daki siyasi yapı, ülkenin kurucu belgesi olarak tanımlanan ve 1943 yılında üzerinde mutabakata varılan Ulusal Pakt çerçevesinde, siyasi görevlerin mezhepler arasında nüfuslarıyla orantılı olarak paylaştırılması esasına göre oluşturulmuştur. Ulusal Pakt ile Cumhurbaşkanının Maruni, Meclis Başkanının Şii, Başbakanın Sünni olması ve Parlamento üyelerinin Hıristiyanlar ile Müslümanlar arasında 6/5 oranında paylaşılması kararlaştırılmıştır.

1970'li yılların başlarında nüfusları artan Müslümanlar ülke yönetiminde daha fazla hak ve Meclis'te eşit temsil taleplerinde bulunmuşlardır. 1967 Savaşı'ndan sonra Lübnan'da sayıları giderek artan Filistinli mülteciler de demografik yapının değişmesine yol açmıştır. Lübnan iç savaşının önemli nedenlerinden biri olarak görülen bu dengesiz siyasi yapı, 1989 yılında imzalanan "Taif Anlaşması"yla kısmen değiştirilmiştir. Sözkonusu Anlaşmayla, Hıristiyan toplumundan seçilen Cumhurbaşkanının yetkileri kısıtlanmış, Meclis'te Hıristiyan ve Müslüman milletvekillerinin sayıları eşitlenmiş ve kendi içlerinde mezhep temelinde bölüştürülmüştür. Ancak, dinsel gruplar arasındaki siyasi güç mücadelesi devam etmiştir.

Lübnan'daki rejim "Parlamenter Demokratik Cumhuriyet" olup, "kuvvetler ayrılığı" ilkesine dayanmaktadır. Ancak, sistem siyasi parti/ideoloji değil, din/etnik grup temelinde kurulduğundan, uygulamada önemli kararlar ancak oydaşmayla alınabilmektedir. Aşamalı olarak, dinsel/mezhepsel temele dayanmayan bir yapıya gidilmesi Taif sonrasında Anayasaya 95. madde olarak eklenmiş bir hedef olmakla birlikte, bugüne kadar bu yönde herhangi bir çalışma yapılamamıştır.

Lübnan'da Başbakan Necip Mikati'nin 22 Mart 2013 tarihinde istifasının ardından dönemin Cumhurbaşkanı Michel Sleiman tarafından hükümeti kurmakla görevlendirilen Tammam Salam, yaklaşık bir yıl devam eden istişare sürecinin ardından, 15 Şubat 2014 tarihinde yeni hükümetin ihdas edildiğini açıklamış ve yeni kabine 17 Şubat 2014 tarihinde resmen göreve başlamıştır. 24 üyeli yeni kabinede, 8 bakanlık dönemin Cumhurbaşkanı Sleiman, Başbakan

Salam ve İlerici Demokrasi Partisi Başkanı (Dürzi Lider) Velid Canbulat'ın kontenjanı olarak ayrılmış, 8 bakanlık Gelecek Hareketi önderliğindeki 14 Mart Blokuna, 8 bakanlık ise Hizbullah'ın çekirdeğini oluşturduğu 8 Mart Blokuna tahsis edilmiştir. Bakanlıkların dönüşümlü olarak deruhte edilmesi ilkesi üzerinde mutabakat sağlanmıştır.

Lübnan Cumhurbaşkanı'nı seçme yetkisini haiz Parlamento, görev süresi 25 Mayıs 2014 tarihinde sona eren eski Cumhurbaşkanı Michel Sleiman'ın yerine bugüne kadar yeni bir Cumhurbaşkanı ismi üzerinde anlaşma sağlayamamıştır. Yasalara göre Parlamento'nun yeni Cumhurbaşkanını seçerek kendini lağvetmesi ve kurulacak geçici hükümetin ülkeyi genel seçime götürmesi gerekirken, Parlamento, bahsekonu çıkmaz nedeniyle 31 Mayıs 2014'te görev süresini 17 aylığına uzatmıştır. Parlamento'nun görev süresi, bilahare, ülkedeki olumsuz güvenlik koşulları öne sürülerek 5 Kasım 2014 tarihinde 31 aylık ilave bir süreliğine daha (20 Haziran 2017'ye kadar) uzatılmış bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin olarak siyasi aktörler arasındaki müzakereler devam etmektedir.

Lübnan'a Seyahat Edecek Türk Vatandaşlarının Dikkatine

Lübnan'a seyahat edecek Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları 180 gün içinde 90 gün süreyle vizesiz giriş yapabilmektedir. Boykot Yasası gereği, pasaportlarında İsrail'e giriş-çıkış damgası bulunan kişilerin ülkeye girişlerine izin verilmemektedir.

Ormancılıkla İlgili Bilgi Notları

Orman Genel Müdürlünün Notları

2010 Mayıs'ta Lübnan'lı bir heyet; başta orman yangınları olmak üzere, ormancılık konularında işbirliğinin geliştirilmesi, Türkiye-Suriye-Lübnan işbirliği ile özellikle Sedir ve Ardıç Ormanlarının rehabilitasyonunu konu alan bir projenin hazırlanması amacıyla ülkemize davet edilmiştir. Davet üzerine, ormancılık konularında üst düzey yetkililerden oluşan 3 kişilik Lübnan heyeti 11-14 Ekim 2010 tarihleri arasında 3 gün süreyle ülkemizi ziyaret etmiştir.

2010-2014 yıllarını kapsayan Federal Almanya Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği (GIZ) Bakanlığı'nın finansal desteğiyle gerçekleştirilen Akdeniz ve Kuzey Afrika (MENA) Bölgesinde Ormancılık Politikalarının İklim Değişikliğine Adaptasyonu Projesi'nde Türkiye ve Lübnan projenin paydaş ülkeleri arasında yer almaktadır. Bu projenin amacı; orman ekosistemlerinin sürdürülebilir yönetimi için iklim değişikliği ile mücadele döngüsünde yer alan Akdeniz bölgesindeki büyük hacimli orman alanlarına sahip ülkelerin ormanla ilişkili çevresel hizmetlerinin korunması için politik çerçevelerin geliştirilmesidir. Proje; ilgili ülkelerin (Fas, Cezayir,Tunus,Türkiye,Suriye ve Lübnan), FAO Silvamed ve diğer işbirliği ortaklarının orman yönetiminde adaptasyon için dış desteğe ihtiyaç olduğu ortak görüşüne dayanmaktadır.

Isparta Orman Bölge Müdürlüğü Eğirdir Orman Fidanlık Müdürlüğünde 22-25 Temmuz 2013 tarihleri arasında Lübnanlı Ormancılardan oluşan heyete ardıç fidanı üretimi ile ilgili 1 haftalık eğitim verilmiştir.
Lübnan Çevre Bakanlığı'nın "Lübnan Orman kaynaklarını Koruma ve İyileştirme" projesi kapsamında 8 kişilik bir ormancı heyetine 22-26 Ekim 2013 tarihleri arasında sedir kozaklarının toplanması ve fidanlık teknikleri konusunda Mersin Orman Bölge Müdürlüğünce bir eğitim programı düzenlenmiş ve başarı ile tamamlanan program sonrasında Lübnanlı uzmanlarca programın ihtiyaçlarına yönelik ve kapsamlı hazırlanması ve uygulanmasından duyulan memnuniyet ifade edilmiştir.

27-30 Eylül 2016 tarihleri arasında Lübnan sediri ve ardıç ağaçlarının yetiştirilmesi ve diğer olası işbirliği hususlarında incelemelerde bulunmak üzere 4 kişilik bir heyet Lübnan'ı ziyaret etmiştir.
Bu ziyaretin akabinde 07-11 Kasım 2016 tarihleri arasında Lübnan Kırsal Kalkınma ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı'ndan 7 kişilik heyete Mersin'de "Sedir ve Ardıç Ağaçlandırmaları" konulu 5 gün süren bir eğitim verilmiştir.
Ülkemizde yüksek rakımlı dağların ağaçlandırılması ve yurtdışında da bu tip sahalarda uygulanmakta alan farklı yöntemlerin incelenmesi gayesi ile Erzurum-Palandakön ve Kayseri –Erciyes Dağlarında daha önceden deneme sahaları kurarak çalışma başlatan Amerikalı Thomas Meachem Jopson ve Lüblan tarafından gelen davet üzerine Genel Müdürlüğümüzden bir heyet 30 Ocak-3 Şubat 2018 tarihinde Lübnan'a görevlendirilmiştir. Lübnan/ Ramlieh'de fidan üretim çalışmaları yerinde incelenmiştir.

Muhtemel İşbirliği Alanları
Lübnan ile ülkemiz arasında;
-Kurak mıntıka ağaçlandırmaları
-Sulama teknikleri
-Yeşil kuşak çalışmaları
-Fidanlık teknikleri
- Orman Yangınlarını Önleme konularında işbirliği yapılabilir.

ÇEM Genel Müdürlüğü Bilgileri

Resmi Anlaşmalar

11 Ocak 2010 tarihinde Ankara' da "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı" imzalanmıştır. İşbirliği konuları arasında Genel Müdürlüğümüz faaliyet alanına giren çölleşmeyle mücadele, erozyonu kontrolü, havza rehabilitasyon teknikleri konuları da yer almaktadır.

Ziyaretler

İki ülke arasında çölleşmeyle mücadele konusunda herhangi bir ziyaret bulunmamaktadır.

Eğitimler

ÇEM'in organize ettiği eğitimlere Lübnan'dan katılan uzmanlar aşağıda belirtilmiştir.

- Uluslararası Çölleşme ile Mücadele Eğitimi(11-16 Haziran 2013),Mersin-Konya/Türkiye;
    - Bassem Saıd Alı (UNV-Ministry of Environment) bassemsali@hotmail.com
    - Garabed Toros Haroutunian (Ministry of Environment UNDP) garo@moe.gov.lb
- Uluslararası Çölleşmeyle Mücadele Eğitimi (16-20 Eylül 2014),Konya-Mersin/Türkiye;
    - Bassem ALI, Ministry of Environment, Ziraat Mühendisi/Ağaçlandırma bölümü bassemsali@hotmail.com , B.Ali@moe.gov.lb
    - Rıchard EL RIACHY, UNDP, Saha koordinatörü/Ağaçlandırma bölümü, r.riachy@moe.gov.lb

Çalıştay ve Sempozyumlar

ÇEM'in organize ettiği çalıştay ve sempozyumlara Lübnan'dan katılan uzmanlar aşağıda belirtilmiştir.

- Meteoroloji,Toz Taşınımı, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Uluslararası Çalıştayı-I (22-26 Şubat 2011), İstanbul/ Türkiye;
    - Garabed Toros Haroutunian (Ministry of Environment UNDP) garo@moe.gov.lb
    - Richard Emile EL RIACHY
- Küresel Değişimlere Dayanıklı Peyzajların (Orman Ekosistemlerinin) Kurulması Rehberi Çalıştayı-I (28-31 Mayıs 2012), Konya/Türkiye;
    - İbrahim AL HAWI (Head of rural Development &Naturel Resources Department, Ministry of agricultare, Bekaa Regional Service) (hawi_leb@hotmail.com
    - Elene AYOUB (Engineer) Ministry of agriculture, Forestry Department) eayoub-h@hotmail.com
- Meteoroloji,Toz Taşınımı, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Uluslararası Çalıştayı-II (26-28 Kasım 2012), Ankara/ Türkiye;
    - Garabed Toros Haroutunian (Ministry of Environment- UNDP) garo@moe.gov.lb
- Orta Doğu(Bölgesel) Toz Kaynakları ve Etkileri Çalıştayı- V (23-25 Ekim 2017), İstanbul/Türkiye;
    - Dr. Najat SALIBA
- Meteoroloji, Kum ve Toz Fırtınaları, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Uluslararası Çalıştayı-VI (12-15 Kasım 2018), İstanbul/Türkiye;
    - Kamil Petra AKOURY, petra.akoury@hotmail.com
    - Anwar Hanna KOZAH, ankozah@hotmail.com
    - Mahmoud Dehaini
    - Ali Bandar

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DIŞ İLİŞKİLER, EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI
BÖLGESEL VE İKİLİ İLİŞKİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

LÜBNAN ÜLKE PROFİLİ

Ankara, 2013

Temel Göstergeler

Resmi Adı	Lübnan Cumhuriyeti
Başkent	Beyrut
Yüzölçümü	10.452 km2
Nüfus	4 milyon 224 bin
Para Birimi	Lübnan Paundu 1 $=1.507 Lübnan Paundu (2010 ortalama)
Dil	Arapça
Din	%60 Müslüman, %40 Diğerleri

Temel Ekonomik Göstergeler

Gayri Safi Milli Hâsıla	37,7 Milyar ABD Doları (2010 yılı)
Kişi Başı Milli Gelir	8.767 ABD Doları (2010 yılı)
Enflasyon oranı	%4 (2010 yılı)
Doğal kaynakları	Kireçtaşı, demir, tuz, işlenebilir topraklar

Orman Kaynakları ve Kurumsal Bilgiler

Orman alanı (1)	136,9 bin ha
Diğer ağaçlık alanlar (2)	106 bin ha
Toplam orman alanı (1+2)	242.900 ha (Son 40 yılda, orman örtüsünün %35'i bozulmuştur.)
Mülkiyet durumu	40 bin ha kadarı devlet, geri kalan ormanlar ise belediyeler yada özel ormandır.
Servet	5.518 milyon m3
Ormancılıktan sorumlu kurum	Lübnan Tarım Bakanlığı http://www.moe.gov.lb http://www.agriculture.gov.lb/english_file/index_e.htm

(1) Kapalılığı%10'dan fazla orman alanı

(2) Kapalılığı %5-10 arasında olan orman alanı

Genel Bilgiler, Tarihçe ve Türkiye ile Siyasi İlişkiler

Lübnan'ın en eski târihi Fenikeliler'le başlar. Fenikeliler'den sonra Lübnan'a sırasıyla Âsurlular, Yeni Bâbilliler, Persler, Makedonyalılar ve Romalılar sâhip oldular. Hazret-i Ömer zamânında, 643 yılından îtibâren Suriye'nin fethi için gönderilen İslâm orduları, aynı târihlerde Lübnan'ı da fethetti. Bu arada Suriye'den göç eden Marunî Arapları, Lübnan Dağlarının kuzey bölgelerine yerleştiler. Bugünkü iç karışıklıkların sebebi olan Dürzîler ise on birinci yüzyılda güneyden Lübnan'a girdiler. Lübnan daha sonra Haçlı saldırılarına mâruz kaldı ve birçok küçük Haçlı devletçikleri kuruldu. Bunlar da Memlûkler zamânında özellikle Baybars ve Kalavun dönemlerinde temizlendi.

Osmanlı Devletinin ilk olarak Müslümanların halîfesi ünvânına da sâhip olan pâdişâhı Yavuz Sultan Selim, 1516 ve 1517'deki Mısır Seferi sırasında Memlük Devletine son vermiş ve Lübnan'ı da Osmanlı sancağı yapmıştı. Lübnan tam 402 yıl Osmanlı idâresi altında kaldı. Son dönemlere doğru Lübnan'da sayıları artan Dürzî ve Marunîler, isyanlar çıkarmaya başlamıştı. "Fransızlar Marunîleri, İngilizler ise Dürzîleri destekliyorlardı. Nihâyet Birinci Dünya Savaşı sonunda Lübnan, Fransız mandası altına girdi. 1926'da çıkan Dürzî Atraş Paşa isyânı büyük bir katliam sonucu bastırıldı. 1941'de Fransa mandası altında bağımsız oldu. 1943'te manda da kaldırıldı, seçimler yapıldı. Hükûmet ve idârî sistemde dinlerin eşit etkisi esas olmak üzere hazırlanan Millî Pakt (1943'te) kabul edildi. Buna göre, Lübnan batı ile dost olan Arap Birliği üyesi bir devlet oluyordu. 1945'te Birleşmiş Milletlere katıldı.

Ortadoğu'nun ekonomik bakımdan en gelişmiş ülkelerinden biridir. Lübnan ekonomisine özel teşebbüs hâkim olup, ülke liberal iktisat sistemini uygulamaktadır.

Halkın çoğu tarımla uğraşır, bununla berâber millî hâsılanın % 35'ini ticâret ve % 13'ünü de îmâlâtçılık meydana getirir. Lübnan ekonomisi özellikle 1950'den sonra gelişme göstermiştir. Serbest pazar olması, Lübnan'ı, Arap Ortadoğusu'nun ticârî ve mâlî merkezi hâline getirmiştir. Temel gıdâ mahsülü (Creal) olmakla berâber, buğday, arpa, muz, üzüm, şekerkamışı, zeytin, patates, pamuk ve çeşitli sebze ve meyveler yetiştirilir. Tarım ürünleri temel ihraç maddeleri olup, bunların yanında yünlü eşyâlar, deri ve çimento da satılır. Bunlara karşılık dışardan endüstri hammaddeleri, makina, çeşitli eşyâlarla hayvan ve hayvânî ürünler ithal edilir. Gıdâ, şeker, tekstil, çimento ve petrol endüstrileri mevcuttur. İki büyük petrol boru hattı Lübnan'da son bulur. Bu yüzden petrol ve transit taşımacılıktan Lübnan büyük kârlar sağlamaktadır.

Bunlardan başka mobilya ve kâğıt endüstrileri çok önemlidir. Lübnan, en fazla geliri, transit taşımacılıktan elde etmektedir. Beyrut, dünyânın önemli ticârî ve mâlî merkezlerindendir. Normal devrelerde ticâret ve bankacılık merkezi olduğu gibi, aynı zamanda Arap Ortadoğusunun dağıtım kapısıdır. Hava ulaşımı ağırlıkta olmak üzere, transit taşımacılığın üçte ikisi Beyrut'tan geçmektedir.

Lübnan iç savaşı ve bölgedeki istikrarsızlıklar nedeniyle Lübnan-Türkiye arasındaki ilişkilere hakim olan durağan seyir, 2000'li yılların başından itibaren değişmiş ve bu ülkeyle ilişkilerimiz yeni bir ivme kazanmıştır. Bu dönemden itibaren, Türkiye ile Lübnan arasındaki ikili ve çok taraflı siyasi ilişkiler, bölgesel bir takım sıkıntılara rağmen karşılıklı ziyaretlerle güçlenmeye devam etmiştir. Değişimin ilk adımı, Mayıs 2004'te Lübnan Başbakanı merhum Refik Hariri'nin

Ankara ziyareti ile başlamış ve Haziran 2006'da dönemin Başbakanı Fuat Siniora'nın ülkemize ziyaretiyle bu olumlu süreç devam etmiştir.
2006 yılının Temmuz-Ağustos aylarındaki savaş sırasında izlediğimiz aktif tutumun yanı sıra, Lübnan'daki taraflar arasında 2008 yılında varılan Doha mutabakatının ardından sona eren siyasi krizin çözümünde oynadığımız etkin ve yapıcı rol, Lübnan kamuoyu ve makamları nezdinde olumlu bir etki yaratmıştır.

2009 yılında gerçekleşen Lübnan parlamento seçiminden sonra Saad Hariri'nin Türkiye ziyareti sırasında iki ülke arasında sağlık, tarım, askeri işbirliği, ulaştırma ve eğitim gibi konuları kapsayan bir dizi anlaşma imzalanmıştır. Ayrıca, bu dönemden itibaren, iki ülke arasındaki vize uygulaması karşılıklı olarak kaldırılmıştır.

2010 yılı içindeki yoğun ilişkiler ve karşılıklı üst düzey ziyaretler sırasında da pek çok önemli ikili anlaşma imzalanmıştır. 10 Haziran 2010 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen 3. Türk-Arap İşbirliği Forumu çerçevesinde yayınlanan ortak bir deklarasyonla, Türkiye, Suriye, Ürdün ve Lübnan arasında Yüksek Düzeyli Dörtlü İşbirliği Konseyi (YDDİK) kurulmuştur. Bu ülkeler arasında malların ve kişilerin serbest dolaşımını öngören bir serbest ticaret alanı oluşturulması amacıyla kurulan YDDİK çerçevesinde, dörtlü iş konseyleri başkanlarının öncülüğünde ticaret ve yatırım işbirliğinin artırılması hedefi ile "Levant İş Forumu" oluşturulmuş ve sözkonusu Forumun sekreteryası 18 Ekim 2011 tarihinde Beyrut'ta faaliyete geçmiştir. Tarafların güçlü ekonomik ve ticari ilişkiler kurma yönündeki kararlılıkları gösteren YDDİK'nın faaliyetleri, Suriye'de meydana gelen son olaylar neticesinde büyük oranda durmuştur.

Sayın Başbakanımızın 24-25 Kasım 2010 tarihindeki Lübnan ziyareti sırasında ise ülkemiz ile Lübnan arasında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği ve Eşgüdüm Konseyi kurulmasına İlişkin Ortak Siyasi Bildirge imzalanmıştır. Lübnan'daki siyasi kriz nedeniyle Konseyin ilk toplantısı henüz yapılamamış olmasına rağmen, Konsey toplantısı sırasında imzalanması öngörülen anlaşmalara ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Sayın Başbakanımız ve Sayın Bakanımız tarafından, 2010-2011 döneminde Lübnan'da yaşanan hükümet bunalımının aşılabilmesi için yürütülen girişimler Lübnan kamuoyunca takdirle izlenmiş, ülkemizin Lübnan'da herhangi bir grubu dışlamayan ve tüm tarafları ortak paydada buluşturmayı amaçlayan tutumu her kesim tarafından övgüyle karşılanmıştır.

Gazze'ye yardım götüren Mavi Marmara gemisine İsrail Ordusu tarafından düzenlenen operasyon Lübnan'da büyük tepkiyle karşılanmıştır. Pek çok şehirde ülkemize destek ve dayanışma gösterileri düzenlenen Lübnan'da, Türk bayrakları Lübnan bayrakları ile birlikte kullanılır hale gelmiştir.

Türkiye, 2006 yılında meydana gelen savaşın yaralarının sarılması amacıyla Lübnan'ın yeniden imarına katkıda bulunmaktadır. Halihazırda Türkiye'nin Lübnan'a gönderdiği yardımların toplam değeri 55 milyon doların üzerindedir. TİKA tarafından Lübnan'ın yeniden yapılanması çerçevesinde pek çok okul ve hastane projesi üstlenilmiştir.

Türkiye ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin aldığı 5 Eylül 2006 tarihli karar doğrultusunda, Birleşmiş Milletlerin 1701 sayılı kararı ile kurulan genişletilmiş Uluslararası Barış Gücü (UNIFIL)

bünyesinde kara ve deniz unsurları ile yer almaktadır. Halen, yaklaşık 240 kişilik bir Türk askeri birliği UNIFIL kapsamında görev yapmaktadır.

Bölgesel düzeyde, Arap Baharı çerçevesinde, gündemdeki sorunların çözümünde izlediğimiz tarafsız ve yapıcı tutum, Lübnan halkı ve makamlarının Türkiye'ye olumlu yaklaşımındaki ortak paydayı oluşturmaktadır.
Son olarak, Beyrut'un Eşrefiye mahallesinde 20 Ekim 2012 tarihinde gerçekleşen ve aralarında İç Güvenlik Kuvvetleri İstihbarat Başkanı Tuğgeneral Wissam Hasan'ın da bulunduğu çok sayıda kişinin ölümü ve yaralanmasıyla sonuçlanan terör saldırısı, ülkemiz tarafından şiddetle kınanmıştır.

Türkiye, her zaman olduğu gibi Lübnan'ın istikrarını hedef alan her türlü teşebbüsün karşısında durmaya devam etmektedir. Bu bağlamda, dost ve kardeş Lübnan halkının, bölgemizin içinde bulunduğu bu hassas dönemde tahriklere kapılmadan, sükunet ve birlik içinde hareket edeceğine ve iç barışın bozulmasına izin vermeyeceğine olan inancımız tamdır.

Coğrafi yapısı ve İklim

Küçük bir ülke olmasına rağmen fizikî yapı oldukça farklıdır. Kuzeyden güneye 217 km uzunluğa ve doğudan batıya 32 ila 80 km kadar genişliğe sâhip olan ülke, başlıca dört bölgeye ayrılabilir: Kıyı bölgeleri, Bekaa Vâdisi, Lübnan Dağları, Antil Lübnan Dağları. Kıyı bölgeleri verimli olup, nüfusu kalabalık olan tarım alanlarıdır. Önemli ticâret merkezleri buradadır.

169 km uzunluğunda ve yaklaşık 10-56 km genişliğindeki Lübnan Dağları denizin yanısıra uzanır. Yükseklikleri kuzeyde 3100 m ve Beyrut civârında ise 2500 m'ye ulaşır. Bu dağları yer yer yaklaşık 300 m derinliğindeki kanyonlar kesmektedir. Bu dağlara paralel olan Anti-Lübnanlar ise Suriye sınırını teşkil ederler.

Lübnan Dağlarının sona erdiği yerde yaklaşık 180 km uzunluğunda ve 10 ila 16 km genişliğindeki Bekaa vâdisi yer alır. Kuzeydeki Oronte ve güneydeki Litani nehirleri buradan doğar.

10.400 km2lik yüzölçümü olan Lübnan'ın en yüksek yerleri Kurnet-es Sauda ve 2814 m ile Hermon Dağıdır. İki nehrin kaynaklarını ayıran Baalbek bölgesi ise yaklaşık 900 m yüksekliğindeki Bekaa Vâdisinde yer alır.

Tıpkı fizikî yapısı gibi iklimi de farklılık arz eder. Çok değişken olan iklimi, yaz ayları sıcak ve kurak, kış ayları ise yağışlı geçer. Yaz ayları sıcaklık ortalaması yaklaşık 30°C iken, kışın 11°C olur. Lübnan Dağlarının batı etekleri yılda ortalama 1270 mm yağış alırken, Anti-Lübnan'da bu rakam çok daha düşüktür. Dağların zirveleri sürekli karla kaplı olup, kış mevsimi hiç bitmez. Bekaa Vâdisi ise yaklaşık 380 ilâ 635 mm yağış alır. Bu bölgede kışlar soğuk, yazlar kurak ve sıcak geçer.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

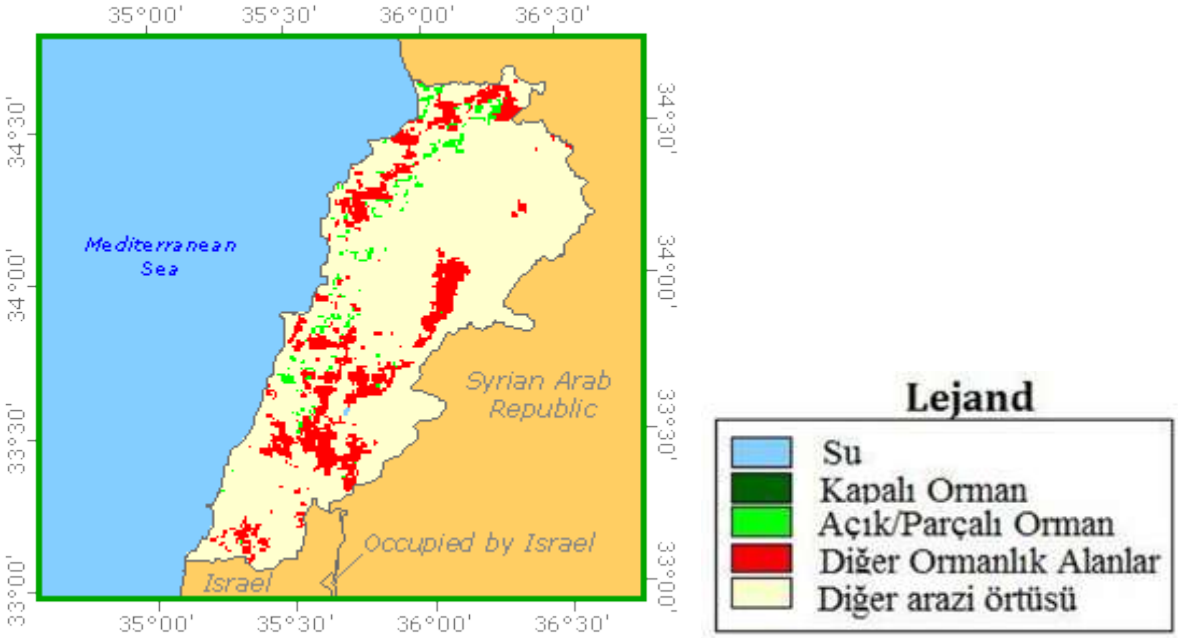
Lübnan yeterli yeraltı kaynaklardan mahrum olup, sâdece toprakları nisbeten verimlidir. Bu toprakların % 32'si dâimî ekim alanıdır. Bunların da ancak % 21'i sulanabilmektedir. Topraklarının % 35'i üretim potansiyeline hâiz ise de su kaynaklarının kıtlığı yüzünden kullanılamamaktadır. Sâdece yaklaşık 68.000 hektarlık bir arâzi sulanabilmektedir.

Lübnan diğer Ortadoğu ülkelerinde olduğu gibi, petrolce zengin ülkelerden biridir. Bunun dışında diğer mâdenler hemen hemen yok gibidir.

Lübnan'ın başlıca doğal kaynakları; kireçtaşı, demir cevheri, tuzdur. Ülkenin başlıca tarım ürünleri; narenciye, üzüm, domates, elma, sebzeler, patates, zeytin, tütün ve küçükbaş hayvancılıktır. Lübnan sanayisi; bankacılık, turizm, gıda işleme (özellikle şarap), mücevherat, çimento, tekstil, kimyasallar, ağaç ve mobilya ve metal işleme sektörlerinde yoğunlaşmıştır.

Lübnan Dağlarında önceleri limon ve sedir ağaçları pek fazlaydı. Öyle ki sedir ağacı Lübnan'ın sembolü olmuştu. Fakat bugün bu özellik oldukça azalmıştır. Lübnan ormanlarının kerestesi çok değerlidir. Ormanlık alanların tahribi (yüzölçümünün %13'ü ormanlık alan), sulak arazilerin kuraklaşması, içme suyu kaynaklarının yetersizliği, kanalizasyon atıklarının yol açtığı su kirliliği ve sanayi atıklarından doğan kirlenme ülkenin başlıca çevresel sorunlarıdır.

Orman Kaynakları

Lübnan orman alanı 242.900 ha.'dır. Lübnan'da orman, ülkenin toplam alanının yüzde 3,5 kadarı ile kaplıdır. Ormanlardaki asli ağaç türü Cedrus libani'dir. Ancak sedir sahaları günümüzde çok azaldı ve dağınık bir vaziyettedir. Diğer türler ise (Pinus brutia, P. haleppensis, Abies ciliciqua, Juniperus spp. and Cupressus sempervirens)'dir. Az bir alanda ise Okaliptus, Fıstık çamı plantasyon sahaları mevcuttur.

Antik çağda gür ormanları mevcut olan Lübnan'ın son yüzyılda yanlış arazi kullanımından kaynaklanan arazi bozulumları nedeniyle ormansızlaşma artmıştır. Ülkede ki ekosistemler özellikle ormansızlaşma, aşırı otlatma, kentsel gelişim, yol inşaatı, yoksul tarım uygulamaları,

kimyasalların aşırı kullanımı, avcılık ve endüstriyel gelişme ile tehdit altındadır. Orman yangınları ise diğer bir risk faktörüdür.

Lübnan ormanlarını özelikle ısınma amaçlı üretim için kullanır. Ülkede, Pinus pinea "üretim" orman olarak sınıflandırılır. Buda yaklaşık 10 bin ha kadar bir alanı kapsar. Cedrus libani ise "biyolojik çeşitliliğin korunması" kategorisinde yer alır ve 5 bin ha kadardır. 35 bin ha alan ise su ve toprak koruma amaçlı korunmaktadır.

Kâğıt, kontrplak gibi ihtiyaçlarını ithalat yoluyla karşılar. Odun dışı orman ürünleri önemli bir yer tutar. Özellikle fıstık çamı, çam fıstığı, keçiboynuzu üretimi yaygındır. Lübnan'da yabani ve kültür şifalı bitki olarak 236 tür olduğu tahmin edilmektedir.

Ülkenin ağaçlandırma miktarı yıllık ancak 300 ha'dır. Lübnan ormanlarının dikili serveti 35,6 m^3/ha'dır.

Ormancılık Alanındaki İlişkilerimiz

2010 Mayıs'ta Lübnan'lı bir heyet; başta orman yangınları olmak üzere, ormancılık konularında işbirliğinin geliştirilmesi, Türkiye-Suriye-Lübnan işbirliği ile özellikle Sedir ve Ardıç Ormanlarının rehabilitasyonunu konu alan bir projenin hazırlanması amacıyla tarihinde ülkemize davet edilmiştir. Davet üzerine, ormancılık konularında üst düzey yetkililerden oluşan 3 kişilik Lübnan heyeti 11-14 Ekim 2010 tarihleri arasında 3 gün süreyle ülkemizi ziyaret etmiştir.

2010-2014 yıllarını kapsayan Federal Almanya Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği (GIZ) Bakanlığı'nın finansal desteğiyle gerçekleştirilen Akdeniz ve Kuzey Afrika (MENA) Bölgesinde Ormancılık Politikalarının İklim Değişikliğine Adaptasyonu Projesi'nde Türkiye ve Lübnan projenin paydaş ülkeleri arasında yer almaktadır. Bu projenin amacı; orman ekosistemlerinin sürdürülebilir yönetimi için iklim değişikliği ile mücadele döngüsünde yer alan Akdeniz bölgesindeki büyük hacimli orman alanlarına sahip ülkelerin ormanla ilişkili çevresel hizmetlerinin korunması için politik çerçevelerin geliştirilmesidir. Proje; ilgili ülkelerin (Fas, Cezayir,Tunus,Türkiye,Suriye ve Lübnan), FAO Silvamed ve diğer işbirliği ortaklarının orman yönetiminde adaptasyon için dış desteğe ihtiyaç olduğu ortak görüşüne dayanmaktadır.

Isparta Orman Bölge Müdürlüğü Eğirdir Orman Fidanlık Müdürlüğünde 22-25 Temmuz 2013 tarihleri arasında Lübnanlı Ormancılardan oluşan heyete ardıç fidanı üretimi ile ilgili 1 haftalık eğitim verilmiştir.

Lübnan Çevre Bakanlığı'nın "Lübnan Orman kaynaklarını Koruma ve İyileştirme" projesi kapsamında 8 kişilik bir ormancı heyetine 22-26 Ekim 2013 tarihleri arasında sedir kozaklarının toplanması ve fidanlık teknikleri konusunda Mersin Orman Bölge Müdürlüğünce bir eğitim programı düzenlenmiş ve başarı ile tamamlanan program sonrasında Lübnanlı uzmanlarca programın ihtiyaçlarına yönelik ve kapsamlı hazırlanması ve uygulanmasından duyulan memnuniyet ifade edilmiştir.

27-30 Eylül 2016 tarihleri arasında Lübnan sediri ve ardıç ağaçlarının yetiştirilmesi ve diğer olası işbirliği hususlarında incelemelerde bulunmak üzere 4 kişilik bir heyet Lübnan'ı ziyaret etmiştir.

Bu ziyaretin akabinde 07-11 Kasım 2016 tarihleri arasında Lübnan Kırsal Kalkınma ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı'ndan 7 kişilik heyete Mersin'de "Sedir ve Ardıç Ağaçlandırmaları" konulu 5 gün süren bir eğitim verilmiştir.

Ülkemizde yüksek rakımlı dağların ağaçlandırılması ve yurtdışında da bu tip sahalarda uygulanmakta alan farklı yöntemlerin incelenmesi gayesi ile Erzurum-Palandakön ve Kayseri –Erciyes Dağlarında daha önceden deneme sahaları kurarak çalışma başlatan Amerikalı Thomas Meachem Jopson ve Lüblan tarafından gelen davet üzerine Genel Müdürlüğümüzden bir heyet 30 Ocak-3 Şubat 2018 tarihinde Lübnan'a görevlendirilmiştir. Lübnan/ Ramlieh'de fidan üretim çalışmaları yerinde incelenmiştir.

Muhtemel İşbirliği Alanları

Lübnan ile ülkemiz arasında;
-Odun dışı orman ürünleri
-Kurak mıntıka ağaçlandırmaları
-Sulama teknikleri
-Yeşil kuşak çalışmaları
-Fidanlık teknikleri
-Arazi Tahribatının Dengelenmesi
-Çölleşme ve Erozyon ile Mücadele
- Orman Yangınlarını Önleme konularında işbirliği yapılabilir.

Uluslararası Anlaşmalar Ve Protokoller

11 Ocak 2011 tarihinde iki ülke arasında "Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı" imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
LÜBNAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ORMANCILIK ALANINDA
İŞBİRLİĞİ MUTAKABAT ZAPTI

Bundan böyle ("Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti,

Türkiye ve Lübnan halkları arasındaki dostane ilişkileri güçlendirmek ve ormanları korumak amacıyla işbirliğini geliştirmek yolundaki isteklerini ifade ederek,

Her iki Ülke tarafından imzalanan uluslararası konvansiyonlar çerçevesinde işbirliğini güçlendirmeyi dileyerek,

Bugünkü ve gelecek kuşakların sağlığı ve refahı açısından, çevrenin korunması ve iyileştirilmesinde, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek,

Çevrenin, doğal kaynakların ve orman alanlarının korunmasının bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan yakın işbirliği gerektirdiğinin bilincinde olarak,

Ülkelerin taraf olduğu uluslararası kanunlar ve çok taraflı çevre anlaşmalarınca kabul edilen normların kılavuzluğu ile,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Çevre kirliliğinin azaltılması, çevrenin ve ormanların korunması amacıyla, Taraflar, eşitlik, mütekabiliyet ve karşılıklı yarar esasına dayanarak, bilgi, deneyim ve teknoloji transferiyle ilgili özel programlar ve projeler aracılığıyla işbirliği yapacaklardır.

Madde 2

Çevre ve ormancılık alanındaki işbirliği alanları:

1. Ağaçlandırma ve yeniden ormanlaştırma (özellikle Lübnan sediri)
2. Fidan yetiştirme teknikleri
3. Çölleşmeyle mücadele ve erozyon kontrolü
4. Ormanlık alanlarda havza yönetimi ve koruma
5. Havza rehabilitasyonu teknikleri
6. Uzaktan algılama teknolojileri dahil orman yangınlarını önleme ve koruma
7. Hastalık ve zararlıları önleme
8. Orman yangınlarıyla mücadele (acil müdahale)
9. Orman yönetim plan ve sistemleri dahil sürdürülebilir orman yönetimi
10. Hukuki, idari ve ekonomik yönleriyle orman yönetişimi
11. Özellikle iklim değişikliği açısından orman izleme
12. Coğrafi bilgi sistemi ile orman envanteri

Madde 3

Taraflar işbu Muhtıranın 2. Maddesinde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekilde işbirliği yapacaklardır:

1. Ortak bilimsel - teknik araştırmalar/programlar,
2. İşbirliği projelerinin geliştirilmesi,
3. Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve en iyi çevre yönetimi uygulamalarına ilişkin bilimsel-teknik bilgi ve belgenin değişimi,

4. En iyi çevre teknolojilerinin değişimi,

5. Görevlilerin, uzmanların ve araştırmacıların değişimi,

6. Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi,

7. Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

İşbirliğinin sağlanması amacıyla, iki Taraf uzlaşılan alanlarda, ulaşım masrafları gönderen taraftan ve konaklama masrafları ev sahibi tarafından karşılanmak üzere, uzman ve stajyer değişimi yapacaktır.

Madde 5

Taraflar, resmi kuruluşları, akademik kurumları, özel firmaları ve hükümet dışı kuruluşları bu Muhtıra çerçevesindeki işbirliği faaliyetlerine katılmaya davet edebilirler.

Madde 6

İşbu Muhtıra'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yolu ile çözülecektir.

Madde 7

İşbu Muhtıra'nın yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf işbu Muhtıra kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Ulusal Koordinatör tayin edecektir.

Taraflar birbirine Ulusal Koordinatörlerinin ismini bildireceklerdir. Taraflar, birbirlerine herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak Ulusal Koordinatörün yerine bir vekil atayabileceklerdir.

Tarafların Ulusal Koordinatörleri, işbu Muhtıra'nın 2. Maddesi kapsamında öngörülen işbirliği faaliyetini ihtiva eden Çalışma Programları hazırlayacaktır.

Karşılıklı mutabakatla Ulusal Koordinatörler işbu Muhtıra kapsamındaki faaliyetleri görüşmek veya çevrenin korunması alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilir.

Madde 8

Karşılıklı mutabakatla, Taraflar işbirliği sonuçlarını ulusal mevzuatlarıyla uyumlu olarak üçüncü taraflar ile paylaşabilirler.

Madde 9

İşbu Muhtıra, her iki Tarafın da uluslararası hukuka göre yapılmış ve yürürlükte bulunan taraf oldukları diğer Anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 10

İşbu Muhtıra, Tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Madde 11

İşbu Muhtıra 5 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır. Taraflardan biri Muhtıra'nın sona eriş tarihinden altı ay önce diğer Tarafa Muhtıra'yı sona erdirme niyetini diplomatik kanallarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, işbu Muhtıra'nın geçerliliği beş yıllık süreler için uzatılacaktır.

Madde 12

İşbu Muhtıra, Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Muhtıra'nın 10. maddesinde belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

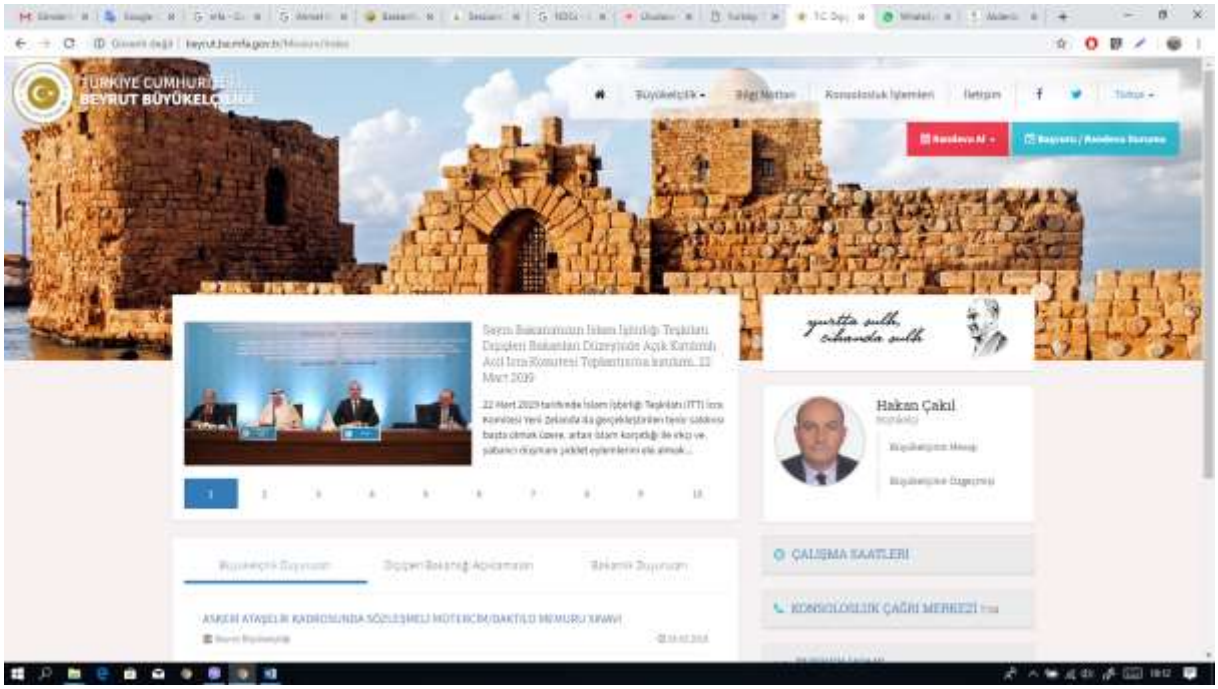
İşbu Muhtıra, Ankara'da 11 Ocak 2010 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde üç orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır. Aynı zamanda İngilizce yazışma dili olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA	**LÜBNAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA**
Çevre ve Orman Bakanı	**Çevre Bakanı**
Veysel EROĞLU	**Mohammed RAHAL**

Lübnan Büyükelçiliğimiz

Adres:
Rabieh, Zone II, 1st Street
Metn, Lebanon
T:+961 (0) 4 52 80 61/62/63 Konsolosluk-Acil-Urgent +961 76 08 43 88

F:+961 (4) 40 75 57
E: ambassade.beyrouth@mfa.gov.tr
http://beyrut.be.mfa.gov.tr/Mission/Index

Büyükelçi HAKAN ÇAKIL' ın Özgeçmişi

HAKAN ÇAKIL

- Doğum Yeri ve Yılı: Ankara, 23/09/1964
- Öğrenim Durumu: ODTÜ Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
- Bildiği Yabancı Diller: İngilizce
- BULUNDUĞU MEMURİYETLER:
    - PERD Personel Dairesi Başkanlığı - Aday Meslek Memuru 17/12/1990-15/05/1991
    - ÇEGY Çok Taraflı Ekonomik İşler Genel Müdür Yardımcılığı - Aday Meslek Memuru 15/05/1991-01/04/1992
    - Askerlik Hizmeti 01/04/1992-01/04/1993
    - ÇEGY Çok Taraflı Ekonomik İşler Genel Müdür Yardımcılığı - Aday Meslek Memuru 01/04/1993-29/09/1993
    - Kuveyt Büyükelçiliği - Ataşe , Üçüncü Katip 29/09/1993-29/09/1995
    - Bregenz Başkonsolosluğu - Muavin Konsolos 29/09/1995-01/09/1998
    - İEGY-III Daire Başkanlığı - İkinci Katip 01/09/1998- 23/09/2000
    - Beyrut Büyükelçiliği - İkinci Katip , Başkatip 23/09/2000-15/09/2004
    - OAGY-II Daire Başkanlığı - Başkatip , Şube Müdürü 15/09/2004-29/08/2006
    - Lahey Büyükelçiliği - Müsteşar 29/08/2006-01/11/2009
    - Lefkoşa Büyükelçiliği - Müsteşar , Büyükelçilik Birinci Müsteşarı 01/11/2009-01/09/2011
    - MOGY-III Daire Başkanlığı - Daire Başkanı 01/09/2011-22/09/2011
    - Başbakanlık - Daire Başkanı 22/09/2011-05/09/2012
    - Başbakanlık - Elçi, Genel Müdür Yardımcısı 05/09/2012-15/08/2015
    - T.C. Abuja Büyükelçiliği- Büyükelçi 15/08/2015-18/06/2018
    - T.C. Beyrut Büyükelçiliği- Büyükelçi 04/07/2018

Büyükelçinin Mesajı

Saygıdeğer Vatandaşlarımız,

4 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla, ülkemizin Beyrut Büyükelçisi olarak görevime başlamış olmaktan büyük bir gurur ve mutluluk duyuyorum.

Lübnan ile Türkiye; tarihi, kültürel ve dini ortak değerlere dayalı, köklü ilişkilere sahip iki ülkedir.

14 bine yakını kayıtlı olmak üzere yaklaşık 25 bin vatandaşımızın, ayrıca 20 bini aşkın Türkmen soydaşımızın bulunduğu Lübnan, ülkemiz açısından büyük bir öneme sahiptir.

Görev sürem boyunca, ikili ilişkilerimizi her alanda geliştirmeye; ayrıca, vatandaşlarımız ile her zaman yakın temas içerisinde bulunarak, sorunlarıyla bizzat ilgilenmeye gayret edeceğim.

Aynı şekilde, Büyükelçiliğimiz bünyesindeki Konsolosluk şubemiz ve Askeri Ataşeliğimiz, bağlı birimimiz olan Beyrut Ticaret Müşavirliğimiz, insani ve girişimci dış politikamızın en önemli unsurlarından yardım ve altyapı projelerimizi layığıyla ifa eden TİKA Program Koordinatörlüğümüz ve ülkemizin kültürünün tanıtımı hususunda başarıyla faaliyet gösteren Beyrut Yunus Emre Türk Kültür Merkezimiz eliyle, ülkemizin en iyi şekilde temsili ve vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının etkin biçimde karşılanması birincil önceliğimiz olacaktır.

Daha nice vesilelerle sizlerle birlikte olmak dileğiyle, vatandaşlarımızı, soydaşlarımızı ve tüm Lübnanlıları en kalbi duygularımla selamlıyorum.

Hakan ÇAKIL

T.C. Beyrut Büyükelçisi